

POLSKA ZACHODNIA

Dziś dodatek rolniczy.

Dziś dodatek rolniczy.

Dziennik poświęcony sprawom narodowym i społecznym na Kresach Zachodnich.

Wzrosty nie zwraca s.e.
Telefon redakcji nocnej 4-26
Konto P. K. O. 303 551.

Administracja: ulica Jagiellońska nr. 5. — Redakcja: ulica Kopernika nr. 14.
Telefon 16-98. Katowice. Telefon 303.
Redaktor naczelny: Edward Rumon.

Abonament miesięczny: przez
pocztę oraz w Administracji
3 złote z doręczeniem do
:- domu przez pocztę. :-

Dziś składa do laski marszałkowskiej projekt nowej Konstytucji Bezpartyjny Blok.

Warszawa, 6. II. Dziś na posiedzeniu Sejmu klub Bloku Bezpartyjnego złożył do laski marszałkowskiej projekt ustawy konstytucyjnej, podpisany przez podpisaną liczbę 111 posłów tego klubu. Do projektu wnioskodawcy dołączają następujące uzasadnienia:

„Pan Prezydent Rzeczypospolitej w orędziu swym, otwierającym Sejm obecny, wskazał na konieczność naprawy ustroju państwa, jako na jedno z naczynych zadań izb ustawodawczych.

Pragnąc przystąpić niezwłocznie do pracy nad wykonaniem tego zadania, podpisani wnoszą projekt ustawy konstytucyjnej — w tem samym brzmieniu, w jakim był on złożony przez Blok Bezpartyjny w poprzednim Sejmie — w przekonaniu, że biorąc za punkt wyjścia projekt znany i rozważany, przyczynia się do przyspieszenia prac nad zmianą konstytucji.

Nadajemy projektowi formę pełnej ustawy, a nie poprawek do tekstu obowiązującej ustawy konstytucyjnej, chcąc w ten sposób podkreślić, że przedmiotem rozważań i uchwał Sejmu ma być całokształt zagadnień, związanych z ustrojem państwa.

Budżet Min. Kolei.

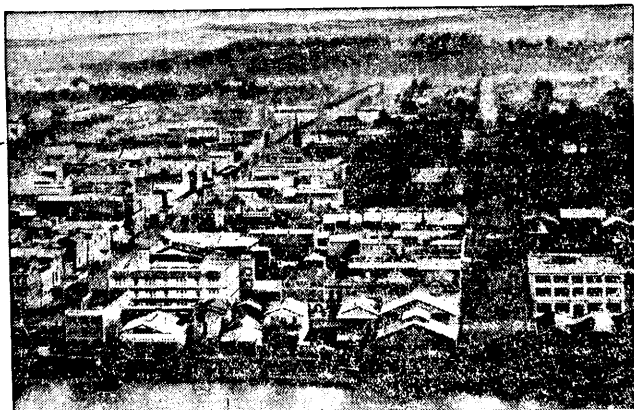
Warszawa, 6. 2. (Pat.) Na wczorajszym posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej Senatu przystąpiono do obrad nad budżetem Ministerstwa Komunikacji. Sprawozdanie złożył senator Sobolewski (BB) zaznaczając, że rentowność kolei wynosi około 3 proc., co uważać należy za stan dobry. W toku dyskusji, jaka rozwinęła się nad referatem, przemawiał Minister Komunikacji, który zastanawiał się nad tem, czy możliwa jest komercjalizacja kolei w ścisłym znaczeniu tego słowa. Koleje przecież są ograniczone w dużej mierze względami polityki państwowej. Dzisiejszy stan pozwoliłby zwolnić 10 proc. personelu, co dałoby oszczędność roczną w kwocie 60 milionów zł. Nie można tego zrobić ze względu na powiększenie bezrobocia. Minister omówił dalej sprawę budowy kolei Śląsk — Gdynia, która jest posunięta bardzo naprzód. Wreszcie odpowiada na poruszane w dyskusji zagadnienia.

Odnaczenie francuskie.

Paryż, 6. 2. (Pat.) Rząd francuski nadał ministrowi Matuszewskiemu, kierownikowi Ministerstwa Skarbu oraz p. Janowi Mrozowskiemu, przesłowi Sąd Najwyższego, wielkie oficerskie krzyże Legii Honorowej a p. Barańskiemu, dyrektorowi Min. Skarbu, krzyż komandorski. Kir-krowi, naczelnikowi wydziału w tenże Ministerstwo krzyż oficerski, a Nowakowi i Orużewskiemu, radcom tego Ministerstwa, krzyż komandorski Legii Honorowej.

Podobnie, jak przed dwoma laty wychodzimy z założenia: że obowiązująca ustawa konstytucyjna w swych zasadniczych zrach nie zapewnia państwu trwałych podstaw sprawnego ustroju; że zagadnienie zakresu uprawnień władzy wykonawczej i jej stosunku do władzy ustawodawczej nie zo-

stało rozwiązane w konstytucji z dnia 17 marca 1921 r. w sposób zadowalający; i że zachodzi potrzeba wzmocnienia władzy Prezydenta Rzplitej, aby zapewnić państwu trwałą i silną władzę wykonawczą, zdolną do twórczej pracy oraz wolną od zewnętrznych wpływów ugrupowań partyjnych“.

Trzęsienie ziemi zniszczyło w N. Zelandji w zupełności, nie pozostawiając, dosłownie, kamienia na kamieniu, m. in. miasto Napier (na obrazku). Lista zabitych i rannych dotąd jeszcze nie jest zupełna, liczba ofiar sięga jednak kilku tysięcy.

W Rzymie wykryto spisek na życie Mussoliniego.

Rzym, 6. II. W sprawie planowanego zamachu na Mussoliniego rzymska prefektura policji donosi, że udało się jej stwierdzić, że przed niedawnym cza:em powrócił do Włoch ze Stanów Zjednoczonych włoski anarchista Michele Celurru, który pod fałszywym nazwiskiem zamieszkał w Rzymie.

W chwili, gdy policja zamierzała wkroczyć do pokoju hotelu „Colonja“, w którym znajdował się w towarzystwie pewnej węgierskiej tancerki, poszukiwany anarchista, ten dał z rewolweru szereg strzałów do wkraczających urzędników policyjnych, raniąc trzech bardzo ciężko. Następnie Sciaru skierował lufę rewolweru do własnej skroni i ciężko się zranił.

W pokoju hotelowym policja znalazła obfity materiał, obciążający, z którego wynika, że rzeczywiście planowany był zamach na włoskiego dyktatora. Znaleziono dokumenty zawierające nazwiska szeregu anarchistów włoskich, przebywających stale zagranicą, którzy na powyższy cel przeznaczili znaczne kwoty pieniężne.

London, 6. II. „Daily Express“ donosi z Rzymu o wykryciu przez tamtejszą policję organizacji terrorystycznej, która planowała zamach na Mussoliniego. Szafka ta zamierzała wysadzić w powietrze cały pałac rządowy, w którym zamieszkuje włoski premier.

Mowa kanderza Brüninga.

Berlin, 6. 2. Parlament niemiecki przeżył znowu jeden ze swych wielkich dni, którego punktem kulminacyjnym stała się mowa kanclerza Brüninga, określająca kierunek polityki wewnętrznej i zagranicznej Niemiec na najbliższą przyszłość. Dowodem wielkiego zainteresowania panującego w społeczeństwie niemieckim dla spraw politycznych było ożywienie, jakie zaznaczyło się wśród ludności Berlina, w związku z obradami Reichstagu. Jakkolwiek początek posiedzenia wyznaczony został na godz. 3 po południu, już od wczesnego ranka tłum usiłował docisnąć się do gmachu Reichstagu, napierając na silne kordony policyjne, aby przynajmniej ujrzeć przejeżdżających ministrów i posłów, zdających na posiedzenie. W przewidywaniu rozruchów ze strony grup radykalnych, policja zarządziła najdalej idące środki ostrożności. Oprócz posterunków „płaszcz“, skonsygnowano też silne oddziały policji konnej, rozlokowane w wszytkich ulicach przylegających do parlamentu.

Pierwszy zabrał głos kanclerz Brüning, celem złożenia oświadczenia rządowego. Przemówienie wygłosił kanclerz, jak zwykle, w tonie bardzo spokojnym, mniej stanowczym i z dużym temperamentem.

Oświadczył on na wstępie, iż Niemcy znajdują się w tej chwili wśród największego kryzysu politycznego i gospodarczego. Kryzys gospodarczy niemiecki jest jednak nie tylko częścią ogólnego światowego kryzysu, ale także następstwem kryzysu zaufania zagranicy do Niemiec. Dlatego rząd przywiązuje największą wagę do tego, aby budżet uchwalony został przez parlament, nie zaś wprowadzony w życie drogą dekretu prezydenta Rzeszy. Czyste stosowanie art. 48 konstytucji szkodziłby kredytowi niemieckiemu zagranicą.

Kanclerz nawijając do interpelacji jednego z posłów komunistycznych, oświadczył, iż wszelkie pogłoski o jakichkolwiek planach dyktatorskich rządu odpiera z oburzeniem. Właśnie przedłożenie budżetu parlamentowi, domaganie się jego uchwalenia w terminie konstytucyjnym, porozumienie ze stronnictwami w sprawie regulaminu obrad parlamentu, wszystkie te kroki rządu są dowodem, iż rząd dąży do wzmocnienia i podniesienia powagi parlamentu.

Jan Klepura śpiewa w La Scala.

Warszawa, 6. 2. W dniu 12 lutego odbędzie się w słynnym teatrze operowym La Scala w Mediolanie premiera „Manon“ Massenet'a z Janem Klepurą w głównej partii męskiej.

Tausend skazany.

Berlin, 6. 2. (Pat.) W sensacyjnym procesie przeciwko rzekomemu alchemikowi Tausendowi, oskarżonemu o szereg oszukańczych manipulacji pod pozorem sztucznego wytwarzania złota, sąd lawiczny w Monachium wydał w czwartek wyrok, skazując Tausenda na 3 lata i 8 miesięcy więzienia z zaliczeniem 1 1/2 roku więzienia śledczego.

Zawiadamiamy

że legitymacje naszego wydawnictwa są tylko te ważne, które zaopatrzone są w niżej podany podpis, natomiast wszystkie legitymacje z innymi podpisami niniejszem unieważniamy.

„Polska Zachodnia“

Spółka wydawnicza
Sp. z ogr. odp.
w Katowicach.

[Podpis]

Realny budżet.

Dzięki wyjątkowej pracy komitatu budżetowej Sejm i restrykcjom zastosowanym bardzo szeroko w porównaniu z kierownikami poszczególnych resortów, zdolano osiągnąć nie tylko zupełną równowagę preliminarza, ale nawet przywrócić nadwyżkę dochodów nad wydatkami. W ogólnych cyfrach zatem struktura preliminarza rządowego przedstawia się następująco: dochody zmniejszone o 56.100 tys. zł, w czym podatek przemysłowy o 15 milionów, wpływ z monopolów o 28 milionów, opłaty zaś o 8.500 tysięcy zł. Zwiększone natomiast dochody o 22.900 tys. zł, w czym czynsz z zapalek podniesiono, na podstawie znanych nakładów o 11.900 tys. zł, a pozycję dochodów zwiększono o 9 milionów zł z pożyczki zapalczałnej. W wyniku ostatecznego więc dochody zmniejszyły się tylko o sumę 33.200 tysięcy złotych. Jest to nieznaczne stosunkowo obniżenie pozycji dochodowej, zresztą przypuszczalnie, gdyż wpływy, jak to już nieraz wskazywało, mogą się okazać większe i zniwelować do redukcji preliminowanych dochodów. W każdym bądź razie redukcja tak świądzący o daleko posuniętej i nader przewidującej ostrożności komisji budżetowej, działającej zgodnie z intencjami oszczędnościowemu rządu.

Ostrożność ta i przewidywanie jeszcze więcej zaznaczyły się w pozycji wydatków, które zmniejszone o poważną kwotę 63.200 tys. zł. Tak więc w zakresie robót publicznych przez przeniesienie na Fundusz Drogowy zmniejszono wydatki o 31.800 tys. zł. Wydatki na port gdański pokryto z pożyczki zapalczałnej, dzięki czemu zredukowano je o 19 milionów zł. Poza tem czyste już oszczędnościowe zmniejszenie wydatków wynosi 12.400 tysięcy zł. Z drugiej strony utwierdziła zwiększono wydatki o 34 miliony, na co złożyły się przede wszystkim skonsolidowany dług francuski plebiscytowy oraz powstały z pożyczki zapalczałnej w sumie ogólnej 21.800 tys. zł i emerytury w sumie 10 milionów zł. W wyniku ostatecznym jednak wydatki zmniejszyły się faktycznie o sumę 20.200 tys. złotych.

Jeśli reasumujemy ostateczne wyniki prac nad uregulowaniem budżetu, to przedstawia się one następująco: dochody w budżecie na rok 1931/32 wynoszą 2.357.312.474 złotych, a wydatki — 2.356.985.154 zł. Nadwyżka budżetowa zatem wynosi 327.320 zł. Jest to oczywiście nadwyżka niewielka. W latach poprzednich nasze budżety państwowe niejednokrotnie zamykały się nadwyżkami o wiele bardziej imponującymi. Jednakże należy pamiętać, że przecież mamy narazie do czynienia tylko z preliminarzem, który, zwłaszcza, jeśli chodzi o dochody, w praktyce może okazać zupełnie innym, c. w. wiele pomniejszy, niż to widzimy obecnie przez pryzmat wymienionych powyżej, a nader ostrożnie traktowanych liczb przypuszczalnych.

Należy przytem zaznaczyć, że komisja budżetowa poszła w kierunku zwiększenia wydatków tam jedynie, gdzie, jak na to wskazywała praktyka lat ubiegłych, preliminowane w latach ubiegłych sumy okazały się zbyt małe. Tak więc rzecz się miała, na przykład, z emeryturami. Te pozycje z roku na rok preliminowano zbyt nisko. Obecnie więc podwyższono ją o 10 milionów złotych.

Jeśli zaś chodzi o dochody, to, jak wynika z liczb, tendencja komisji było przeliczenie wszystkich skreśleń, jakie dało się uzyskać w wydatkach, również na stronę dochodów, t. zn. na skreślenie niektórych

dochodów. Tendencja ta była, niestety, spowodowana przeświadczeniem, że nie możemy się spodziewać nadzwyczajnych zmian w naszych możliwościach płatniczych w ciągu najbliższego okresu.

Jak widzimy więc, dzięki nader daleko posuniętej ostrożności i bardzo trzeźwemu potraktowaniu przewidywań w dziedzinie dochodów, z drugiej strony zaś dzięki nadzwyczaj oszczędnemu preliminarzowi wy-

datków równowaga budżetu, rzekomo tak bardzo zachwiana i zapatrywana urodynymi czarownikami została całkowicie utrzymana. Owarancie zaś strzeżenia tej równowagi na przyszłość daleko znane już oświadczenie czynników rządowych, że minister skarbu z miesiąca na miesiąc, niezależnie od ram budżetu będzie przystosowywał wydatki do wysokości realnego wpływu dochodów.

Rozprawa budżetowa w Sejmie.

Warszawa, 6. II. Pat. 9 posiedzenie Sejmu (dnia 5 bm.) poświęcone było przede wszystkim sprawie budżetu na rok 1931/32. Referował projekt Komisji budżetowej poseł Miedziński, który dłuższy ustęp poświęcił wykazaniu, że rząd dąży do możliwego zmniejszenia budżetu, równocześnie zaś uczynił uwagę, że stronnictwa opozycyjne ciągle zwalczają budżet jako zbyt duży, same zaś, gdy miały większość w poprzednich sejmach, — mniejszych budżetów nie uchwalali. — Już w drugim z kolei okresie budżetowym, w którym wydatki państwowe nie zmniejszają się, a w pewnych momentach zwiększają się, rząd przychodził z projektem budżetu niższego niż w roku poprzednim. W wykonaniu budżet bieżący będzie zapewne o 100 kilkadziesiąt trilionów mniejszy od budżetu uchwalonego, mimo takich różnic jak 50 milj. dotychczas wydatkowanych na bezrobocie powyżej preliminarza. Mówca charakteryzuje następnie wnioski i taktykę stronnictw opozycyjnych w komisji budżetowej, podkreślając, że Ch. D. i NPR. trzymały się prac ściśle rzeczowych, wysuwając na drugi plan momenty polityczne. Stronnictwa ludowe wysuwały stale tendencję pomniejszenia płac urzędniczych o 15%, co wymagałoby naruszenia ram ustawowych. W wyniku tego przyjęto poprawkę, otwierającą rządowi możliwość zmniejszenia tych dodatków w całości lub w części. Następnie wywodziła się dyskusja.

Poseł Rybarski (Klub narodowy) wyraża zdanie, iż wskutek odroczenia wniosków wykluczających wienienie (przeniesienie kwot z pozycji na pozycję) na rzecz funduszy dyspozycyjnych, wcale budżet staje się w znacznym stopniu funduszem dyspozycyjnym. Rząd wystąpił z pewnym projektem jak wyjść z kryzysu: Program ten, to obniżka cen i zmiana rozpiętości między cenami detalicznymi a hurtownymi. Przechodząc do oświadczenia prezesa Rady Ministrów w sprawie Brześcia, mówca złożył deklarację, w której stwierdza, że gdyby nawet wszystko, czem premier chce obarczyć opozycję, było prawdą (mowa tu jest o dążeniu opozycji do rewolucyjnego obalenia rządu), to ta czarna karta, która Brześć zapisała w naszej historii, ani trochę by ni zbliżała. Deklaracja kończy się słowami: „ze przez oświadczenie premiera sprawa brzeska nie została zakończona, lecz przeniesiona na inny grunt na którym musi doznać się zatłumienie, odpowiadające kulturze i godności polskiego narodu”.

Poseł Wyrzykowski (Klub chłopski), omawia niesłychanie ciężkie położenie gospodarce ludności twierdząc, że do wzrostu cen przyczynia się sam rząd, — zwiększając ceny artykułów monopolowych. Obecnie dotyczy to wzrostu cen zapalek w związku z nową pożyczką. Do wzrostu cen przyczyniają się także karle, które, ciążąc się poparciem rządu. Mówca przewiduje, że jeżeli sytuacja będzie nadal taka jak dziś, to niedobór budżetowy przekroczy znacznie 150 milj. Również to można tylko daleko posunąć oszczędności. Dziś jest sytuacja taka, że rząd nie będzie miał innego wyjścia, jak cofnąć dodatek 15%. W końcu mówca oświadcza, że między jego klubem, a

obecnym systemem rządów jest przepaść, której na imię Brześć.

Minister Spraw Wewnętrznych Składowski, zabierając głos, oświadczył: Poseł Rybarski z tribuny sejmowej podał się zaiste smutnej roli, wykazania rozmaitych rozbieżności między oświadczeniem rządu w kraju a oświadczeniem Ministra Spraw Zagranicznych Zaleskiego w Genewie. Minister nie chce scharakteryzować tej roli, stwierdza kategorycznie, że mówiąc w sprawie wyborów, nie powiedział nic takiego o mniejszościach narodowych, co było w kolizji z tem, co powiedział minister Zaleski w Genewie. W obu łzach minister wyrażał wyraźne stanowisko rządu wobec mniejszości narodowej, jako stan prawny w stosunku do obywateli polskich. Kończąc, minister stwierdza, że to, co powiedział poseł Rybarski, musi uważać za świadome operowanie fałszywymi danymi.

Poseł Tempka (Ch. D.) uważa, że w ciągu rządów pomajowych jest systematycznie przekraczany budżet. Przedłożenie budżetowe — zdaniem mówcy — jest nieréalne i musi się zamknąć deficytem. Sytuacja gospodarcza ulec może zmianie na lepsze tylko wówczas, gdy nastąpi zmiana polityki wewnętrznej przez przywrócenie praworządności. Co do sprawy Brześcia Ch. D. podziela zaopatrywanie opozycji. Sprawa ta będzie aktualna dopóki nie zostanie zatłumione w sposób godny państwa. W końcu mówca oświadcza, iż z powodu przekroczenia dowolności w szafowaniu groszem publicznym, systemu rządu takiego, że co chwila zachodzą rzeczy podziemne, nieoczekiwane, Ch. D. oraz pierwszy od odzyskania państwa będzie głosować przeciw budżetowi.

Na tem rozprawę nad preliminarzem budżetowym przerywano, poczem w imieniu komisji konstytucyjnej poseł Czuma złożył sprawozdanie w sprawie wyboru 8-miu członków Trybunału Stanu.

Z kolei poseł Hutten-Czapski referował preliminarz budżetowy Prezydium Rady Ministrów, omawiając szczegółowo zakres działania wszystkich biur, działów i komisji przy Prezydium. Mówiąc o P. A. T. referent zaznaczył, że administracja jej wykazuje poprawę. Jednym z powodów deficytu są rozmaite porzucone czynności ze strony urzędów. Może daloby się uniknąć deficytu, gdyby P. A. T. została przekształcona w Spółkę Akc. Rząd nad tem zastanawia się. Mówca wnosi o przyjęcie budżetu w brzmieniu komisji. Na tem porządek dzienny obrad wyczerpano. Wicemarszałek Polakiewicz, zamykając posiedzenie, wyznaczył następną na jutro godz. 10-tą rano. Na porządku obrad znajdują się preliminarze budżetowe Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Robót Publicznych, Reform Rolnych, Rolnictwa oraz budżet emerytur, rent i zaopatrzenia.

Następnym mówcą poseł Pewny (Ukraiński BBWR) zaznaczył, że obecność w Sejmie i w Senacie przedstawicieli mniejszości narodowych świadczy, że Polska nie dąży do ich wynarodowienia, lecz traktuje je z całkowitem równouprawnieniem. (Oklaski). Fakt zaś, że w klubie B. B. W. R. znajdują się reprezentanci wszystkich narodowości, świadcząc, iż rząd Marszałka Piłsudskiego nie tylko otacza je opieką, lecz pragnie, by mniejszość narodowa brała czynny i owocny udział w ugruntowaniu i rozbudowie państwa polskiego, w zamian za-

Falszywy adres „Katowicerkę”.

Młota na myśl „Pfäfinderów”, a chciała dokuczyć polskim harcerzom

Sławetna „Katowicerkę”, cierpiąca stale na manję prześladowczą, znalazła nowe „niebezpieczeństwo”, grożące mniejszości niemieckiej i spokojowi na Śląsku! Tym nowym „diablem”, malowanym na postrach lubskowidnym owieczkom, to... Związek Harcerstwa Polskiego!...

Wprawdzie harcerstwo polskie, liczące sobie już sporą ilość lat istnienia i dużej żywotności nie miało dotychczas zaszczytu opiekowania się nim ze strony „lojalnej” prasy, no ale to widocznie stało się przez przeobrażenie. To nieszczerne zamierzenie postanowiła naprawić „Katowicerkę”, jako że nowym prezesem Związku Harcerstwa Polskiego wybrano onegdaj na walnym zjeździe w Krakowie Wojewodę Grażyńskiego. Fakt ten poruszył „Katowicerkę” i „oświadczył” ją odrazu, co to za straszny smok ow związek harcerski. Posłuchajmy rewelacji „Katowicerkę”:

„Ruch harcerski („Katowicerkę” tłumaczy to sobie na „Pfäfinderverband”) a zwłaszcza jego wychowanie nosi charakter wybitnie półwojskowy (!?). Najbardziej jednak wybitną cechą związku harcerskiego jest jego tendencja antyniemiecka (!?). Pan Wojewoda więc po swoim powrocie z Genewy uważał za słusne stać się (!?) przewodniczącym drugiej wrożej Niemcom organizacji. Przez to ma równocześnie nie możność zaszczepiać ideologię powstańczą do młodych głów dorastającej młodzieży polskiej. Samo przez się rozumie się (!?), że przez tego rodzaju zachowanie się (!?) najwyższego urzędnika Województwa musią przeciwnieństwa narodowe na naszym terenie pogłębione wzrosnąć (!?) jeszcze bardziej, gdy tymczasem najwyższym obowiązkiem Wojewody powinno być już ustosunkować się pojednawczo wobec zamieszkałej tu mniejszości niemieckiej, by odnowić jej wzruszone zaufanie do władzy!...”

Umyślnie zadaliśmy sobie trud obszernego przytoczenia „odkryć” „Katowicerkę”, by opinie poinformować, z jaką to ignorancją oraz perfidną złą wolą traktuje „Katowicerkę” nawet te wydarzenia, które absolutnie w niczem nie dotyczą spraw mniejszości niemieckiej i absolutnie nie interesom teje mniejszości nie zagrożyła dotychczas i nadal nie zagrażała. Trzeba do tegoż niesumienności i prowokacyjnej pasji w stylu „Katowicerkę”, by w ruchu harcerskiego, wznającego i wprowadzającego w życie szczerne hasła skautingu, tak bardzo cenionego dla swych idei przez całą kulturalną ludność, by w skautingu, którego kolebką jest Anglia, dopatrywać się tego rodzaju celów i dążeń, które w „objawieniu” urzła „Katowicerkę”.

Za jedyne wytłumaczenie może chyba służyć okoliczność, że „Katowicerkę”, pisał o polskim harcerstwie miała widocznie na myśli ruch niemieckich „Pfäfinderów”, szukających zagnieżdżenia się również w Polsce, a o których czułym kontakcie z Reichswahrg Rzeszy mieliśmy sposobność dowiedzieć się interesujących rzeczy z rąk procesu w Grudziądzu, odbytego i zakończonoego wyrokiem skazującym parę miesięcy temu.

Możeby tedy „Katowicerkę” zechciała zaniechać złośliwego wścibstwa w sprawę, w której nie tylko nie zna i o których nie ma żadnego pojęcia, a posłużyła raczej rewelacjami na temat niemieckich „Pfäfinderów”.

Poza tem niech spróbuje „Katowicerkę” wyleczyć się z manji prześladowczej i metod prowokacyjnego drażnienia, bo to zbyt już jaskrawo demaskuje destrukcyjną rolę tego „lojalnego” organu.

dając jedynie lojalnego i racjonalnego stosunku do Rządu. Doświadczenia wykazały, że metod negacji wszystkich, co polskie, uprawiane przez pewną grupę Polaków ukraińskich, zaoferowały tylko stosunek i odwieki uciążliwe zatłumienie sprawy ukraińskiej w Polsce. Grupa ukraińska B. B. W. R. oświadcza, że pozostała wierna ideom, które przyświecała narodowi ukraińskiemu i dążąc do pokojowego rozwiązania sprawy ukraińskiej, stoi na gruncie całkowitej lojalności wobec Państwa Polskiego i jego Konstytucji.

Dr. Strandman, dotychczasowy prezydent, a zarazem premier Estonii, ustąpił ze swym gabinetem. W Polsce znany jest ten mąż stanu z wizyty w Warszawie i rewizytowania go przez Prezydenta Mościckiego w Tallinie.

Sojusznicy sabotażystów ukraińskich.

Nie jest tylko rzeczą przypadkową, że w celach wzięcia brzeskiego współlokatorami przywódców opozycji byli sabotażysty ukraińscy. Już premier Ślask w swym ostatnim przemówieniu zwrócił uwagę na ścisły związek, jaki istnieje między anarchiczną agitacją polskiej lewicy a zwiększeniem się aktywności „fredeuty ukraińskiej” w Małopolsce Wschodniej. Antyrządowa ironia centrolewicy, atmosfera krakowskiego kongresu, publicznie rzucane groźby dalszego jeszcze zaostrzenia metod walki i przejścia do akcji bezpośredniej, już niedwuznacznie rewolucyjnej — wszystko to godziło zbrodniczo w spójność państwa, obniżało jego autorytet. Rząd traktując ocalałą, że za buńczucznym gestem garści warcholów kryje się pustka i bezsilność, czego dowiodł zresztą już bezspornie przebieg krakowskiego kongresu, próbował iść jeszcze drogą perswazji i ostrzeżeń. Tembardziej nie mógł przejść na drogę natychmiastowych represji, że główni przywódcy rokoszu korzystali z przywileju nieetykalności poselskiej, nadużywali go też w sposób cyniczny i bez troski, mniemali w własne niebezpieczeństwo pamiętając o niedalekiej przyszłości, kiedy imunitet ten miał wygasnąć. Hasła, rzucane bezkrytycznym masom, spędzonym na rynek kłopskiej, hasła walki, odmowy posłuchu i przeciwstawienia się sile władzy rządowej — szły po kraju, szerzone drogą konspiracyjnego kolportażu skonfiskowanych druków. Wytwarzano się psychoza nerwowej oczekiwania decydującej rozgrywki między rządem i zablokowaną opozycją, szerzył się nastroj niewiarly w długotrwałość istniejącego układu sił w naszych warunkach wewnętrznych. Cóż dziwnego, że w tym momencie, w którym zamęt, szerzony przez anarchiczną agitację opozycji, obluźniwał tryby maszyny państwowej, w którym antyrządowa ofensywa uniemożliwiała i zahamowała pozytywną pracę ciała ustawodawczego, że poczuły się w silę wszystkie czynniki ośrodkowe, że głowę znów podniosła i rozpoczęła okres nowej, aktywności terrorystyczna akcja Ukraińskiej Organizacji Wojskowej.

Napady na ambulanse pocztowe, próby przerywania komunikacji kolejowych i telegraficznych połączeń, a wreszcie łuna pożarów, niszczenia polski dobytek, świecąca tragicznie przez dwa miesiące nad Województwami Małopolską i Wschodnią, były, zapewne, wynikiem własnych planów pana Konowalca i jego berlińskich protektorów. Lecz były równocześnie akcesem sabotażystów ukraińskich do antyrządowej ofensywy centrolewicy, były wyzyskaniem chwili i atmosfery zamętu i niepewności. To bratnie współdziałanie zaznaczyło się już było dawniej w sołmie. Kluby mniejszości narodowych były wszak wiernym i pewnym sojusznikiem naszej opozycji na terenie parlamentarnym. Stale i niezmiennie ta setka bez mała głosów poselskich padała za każdym wnioskiem negacji, demagogii i antyrządowej intrzygi, rezyserowanej przez panów Liebermanów, Woźnickich i Dąbskich. Teraz obok autorów krakowskich rezolucji, podpalających spokój i ład wewnętrzny, podważających autorytet prawa w państwie, stanął w zgośnym oryndku sabotażysta ukraiński, podpalający chwałę polskiego chłopca i usiłujący podważyć władzę polską w Małopolsce Wschodniej. Współwinnymi wobec społeczeństwa i historii za to tragiczne zawichrenie polsko-ukraińskich stosunków, za zniszczenie domów i za konieczne represje są obok uczniów pana Konowalca ci wszyscy, co swem zbrodniczym działaniem godzili Jaskrawo w autorytet i spójność państwa, w porządek prawny i w powagę rządu.

I w dalszym ciągu trwa braterstwo broni panów Kobiutów i Palijawych z obozem polskiej lewicy. Lewica głosuje w sejmie ławą za wnioskiem ukraińskim w sprawie t. zw. pacyfikacji Małopolski. Udziela naięgoreszego poparcia wnioskowi, który jest oskarżeniem rządu i państwa, próbą zrzućcia odpowiedzialności i przywódców ukraińskiej fredeuty, który jest atutem w ręku antypolskiej międzynarodowej intrzygi.

Mówcy polskiej lewicy, z postem Ciołkoszem i Dubols na czele, po wybuchu się narodowej godności sięgają po nowe rekordy. Ośmieli się im zarzucić, wbrew oczywistości, rządowi polskiemu niedożzymanie w stosunku do Ukraińców zobowiązań międzynarodowych zaryzykować czeleśnie twierdzenie, że Ukraińcy w państwie polskim pozbawieni są nawet tych praw, jakie mieli niegdyś w Austrii, sławili zcobiłnioną rząd czechosłowacki za opiekę, jakiej udziela ukraińskim emigrantom politycznym, dla sabotażystów mieli tylko słowo usprawiedliwienia i pobłażliwości.

Minister Składkowski przedłożył im dowody, że akcja terrorystyczna była wynikiem rozgąłzonego spisku antypaństwowego. Reprezentant ludności ukraińskiej, poseł Baczynski, dał świadectwo prawdziwe, że szerokie masy chłop-

stwa ukraińskiego, tak dingo łączące pod terorem samozwańczych przywódców, wdzięczne są rządowi za przywrócenie powagi prawa, pocłaganię winnych do odpowiedzialności i pacyfikację stosunków. Lecz panowie Ciołkosz, Dubols

i inni z niesławnego obozu lewicy są niepoprawni. Z pasją bankruta przegrywał w odruchach pasli resztki wstydu i uczciwości politycznej. Osądził się sam. Są już poza nawiasem narodu. Bezsilni, więc nieszkodliwi. Ra.

W holdz'e niestrudzonemu gospodarzowi ziemi śląskiej.

Pan Wojewoda Dr. Michał Grażyński otrzymał następujące depeche: Walny Zjazd Związku Pracowników Poczty i Telegrafu i Telefonu Okręgu Śląskiego przesyła Panu Wojewodzie wyrazy oddania, oświadczając jednocześnie, że pocztowcy ślaski jak dotychczas tak i nadal stoją wiernie do współpracy przy boku Pana Wojewody dla dobra Rzeczypospolitej i ludu śląskiego.

Obradujące walne zebranie Związku Legionistów Polskich Ziemi Cieszyńskiej składa niestrudzonemu gospodarzo-

wi ziemi śląskiej wyrazy uznania i czci z zapewnieniem współpracy na każdym odcinku pracy państwowo-twórczej.

Związek Legionistów Polskich Ziemi Cieszyńskiej.

Drugi walny zjazd delegatów Związku Urzędników Państwowych i Samorządowych 3 kategorii Województwa Śląskiego składa Panu Wojewodzie wyrazy czci oraz bezwzględne posłuszeństwa dla dobra Ojczyzny i jego poctę, prosząc równocześnie o poparcie dla Związku. — Przyjdźmy!

4 i pół miliona złotych na oświatę i kulturę.

Jak wynika z danych statystycznych miejskiego urzędu prasowego, magistrat miasta Katowice wydał w roku 1930-31 okragłe 4 i pół miliona złotych na cele kulturalne a mianowicie: na szkolnictwo 1 550 000 zł., na budowę szkół 848 520 zł., na renowację 145 000 zł., na inne wydatki 557 378 zł. Na szkoły wyższe i średnie wydano ogółem dwa miliony zł. w tem pensje nauczycielskie 1 659 000 zł., renowację 55 000 zł., inne wydatki 295 000 zł.

Utrzymanie szkół zawodowych kosztowało 423 000 zł., a teatru miejskiego 150 613 zł. Prócz tego otrzymały teatry polski i niemiecki 180 000 zł. subwencji. Na inne kulturalne cele w formie zapomogi dla związków kulturalnych, biblioteki itp. wydano 77 000 zł. Przystosowanie wojskowe młodzieży kosztowało 41 041 zł. W porównaniu z rokiem poprzednim wydatki na cele kulturalne nie podniosły się.

W dniu 3 lutego 1931 zmarł po długiej i ciężkiej chorobie dawn. mistrz hutniczy naszej Huty cynkowej Hohenlohe

śp. Józef Schlossarek

w wieku niespełna 64 lat.

Zmarły pełnił swoje obowiązki wiernie i sumiennie zgóra 44 lat. W przeciągu tego czasu poświęcił całą swoją wiedzę oraz swoje obszerne praktyczne doświadczenie, zawsze dla dobra naszych Zakładów, aż dopiero ciężkie cierpienie zmusiło Go do przejścia w stan spoczynku. Swoim zacnym charakterem, jakoteż koleżeńskiem usposobieniem, zjednał sobie w wysokim stopniu szacunek zarówno swoich przełożonych jak i współpracowników i podwładnych, czem zapewnił sobie wśród nich trwałą pamięć.

Niech odpoczywa w pokoju!

Wieloniec, dnia 4 lutego 1931 r.

Zakłady Hohenlohego — Hohenlohe-Werke

Spółka akcyjna.

Rozdział stypendiów imienia Miarki i Stalmacha.

Katowice, 6. 2. Śląska Rada Wojewódzka przyjęła na wczorajszym posiedzeniu do wiadomości sprawozdanie z działalności Śląskiej Izby Rolniczej z roku 1929-30, a następnie zatwierdziła statuty dokształcających szkół zawodowych w Radlinie, Świętochłowicach i w Wielkich Piekarach. Z kolei dokonała rozdziału stypendiów z funduszu stypendialnego im. Karola Miarki i Pawła Stalmacha, zezwoliła zakładom Hohenlohego Ska Akc. w Wieloncu na urządzenie i

uruchomienie brykietowni z pyłu cynkowego na hucie w Wieloncu. Zatwierdziła uchwały Rad Gminnych na zgłagłenie pożyczek z komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego, a mianowicie uchwałę z gminy Hermanowice na 8 tys. zł., gminy Jaworze na 5 tys. zł.; gminy Bronów na 5 tys. zł. Wreszcie Rada Wojewódzka ustaliła klucz podziału 50% wpływu z komunalnego podatku od kopaliń na rok 1931 r.

Ostatnia kronika.

Zmiany w organizacji komisji szacunkowych.

Z dniem 1 bm. Minister Skarbu odpowiedniem rozp. zarządził zmianę organizacji komisji szacunkowych do spraw podatku przemysłowego i osobowego w okręgu Wol. Śląskiego. Tak więc istniejące dotychczas przy urzędzie skarbowym w Rybniku komisje szacunkowe do spraw podatku przemysłowego zostają zniszczone i powstają dwie nowe komisje, jedna w Rybniku, druga w Wodzisławiu. Również powstają także dwie komisje do spraw podatku dochodowego. Komisje szacunkowe do spraw podatku przemysłowego oraz podatku dochodowego w Królewskiej Hucie istnieć będą po dwie, z których jedna obejmie Królewską Hute, druga zaś okręg Królewskiej Huty. Również zorganizowane zostają

na podobnych zasadach komisje szacunkowe w Katowicach i w Biełsku i w Porycznie.

Zmiana w Radzie Wojewódzkiej.

Jak się dowiadujemy, senator mecnas Kobyliński Stanisław zrezygnował z mandatu członka Śląskiej Rady Wojewódzkiej. W miejsce jego wchodził ks. proboszcz Stefan Szwalnoch (Ch. D.) z Chorzowa.

Na lustracji Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych.

Komisja Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Sejmiku Śląskiego zawiadziła w towarzystwie naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego dr. Regorowicza i wizytatora szkół zawodowych inż. Kwicłalskiego Śląskie Techni-

Crème Mouson
jest najskuteczniejszym
środkiem przeciw szorstkości
i popękanej skórze.

CRÈME MOUSON

czne Zakłady Naukowe w Katowicach. Szczegółowy plan i urządzenia zakładów przedstawił komisił dyrektor inż. Klimko. W dyskusji nad projektem ustawy Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych odroczone do następnego posiedzenia.

Bal prawników.

Przygotowania do balu, organizowanego z ramienia St. Towarzystwa Prawniczego są w pełnym toku. Komitet organizacyjny poczynił starania, by bal pozostał pamiętnym zdarzeniem towarzyskiem obecnego karnawału. Zaproszenia na bal zostały już rozesełane, okazuje się jednak, że z powodu niedokładności adresów itp. szereg zaproszeń pocła zwróciła, wobec czego uprasza się osoby, które zaproszeń dotyczących nie otrzymały, o łaskawe zwrócenie się po zaproszenia do p. sekr. Mikulę (telefon wewn. Urzędu Wojew. Nr. 113).

O należyte protezowanie inwalidów.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej powołało specjalną komisję do zbadania obecnego systemu i stanu protezowania inwalidów wojennych, które — jak wiadomo — odbywa się na koszt skarbu państwa. W skład komisji weszli: z ramienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej — mir. Migdalek, oraz dr. Rychlewski, z Ministerstwa Spraw Wojskowych zaś plk. lek. Dąnicki. Komisja przeprowadziła przedwzyskiem ius rację wytyrni protez, znajdujących się w Krakowie, Lwowie, Warszawie i Poznaniu; lustrację tę rozpoczęto już od Poznania. Władze rządowe dają do tego, aby protezy były dla inwalidów nie tylko zewnętrzną osłoną kalectwa, lecz aby dobrze zastępowały utracone kończyny. Prawdopodobnie w najbliższym czasie Ministerstwo Pracy powoła do tej komisji również przedstawicieli inwalidów, którzy na podstawie własnego doświadczenia będą mogli udzielać wielu cennych wskazówek.

Samoloty polskie do Opola w drodze do Polski.

Po zwolnieniu samolotów polskich przez władze niemieckie, zostały one w śróde załadowane do wagonów i skierowane przez Bytom i Katowice do Polski.

Stuletnia kobieta w Czeskim Cieszyńsku.

W tych dniach obchodziła Joanna Frankowa, wdowa po kasjerze nadwornym arcyks. Fryderyka stulecie swych urodzin. Jest to najstarsza kobieta na Śląsku Cieszyńskim i cieszy się zdrowiem, używając codziennie przechadzkę. Jest kobietą zamożną.

Zmarł w szpitalu z ran odniesionych w boje.

Onegdaj zmarł w szpitalu powiatowym w Wodzisławiu 21-letni robotnik Wincency Witosz, rodem z Mszany, w pow. rybnickim. Śmierć nastąpiła wskutek rany, zadanej nożem w głowę. Ranę tę zmarły Witosz odniósł w boje dnia 3 bm. przy powrocie z zabawy. Podeszłszy do zadania mu jej mieszkańcy Skryszowa 23-letni Ignacy Szymczak i 21-letni Ignacy Sosna. Do winy jednak się nie przyznają. Dalsze śledztwo w toku.

Dalsze aresztowania w związku z mordem rabunkowym w Skoczowie.

W związku z mordem rabunkowym dokonanym w Skoczowie na osobie Kramerowej, aresztowany został 26-letni Jan Heller z Komorowic i 19-letni Józef Paceśniak, mieszkaniec Biełska. Na pierwszym sądzie zarzut uprowadzenia rabunku, na drugim dostarczenia sprawcom mordu broni. Obaj wymienieni planowali rabunek na dzień 30 stycznia 1931 r., jednak nie dokonali go z powodu okoliczności od nich niezależnych.

Wiadomości bieżące.

Sobota
7
lutego

Dziś: Romualda i Ryszarda
Jetro: Jana z Matty W.
Wsch. sl.: 7.06
Zach. sl.: 16.32

Teatr Polski w Katowicach.

7. bm. o godzinie 15.30 przedstawienie szkolne, opera Mozarta p. t. „Urowadzenie z Seraju” w premierowej obsadzie.

Wieczorem premiera komedii A. Abrahamowicza i R. Ruszkowskiego p. t. „Maż z grzeczności”. Komedia ma charakterystykę ludzi, atmosfery i miejscowości, gdzie się akcja rozpoczyna i kończy. Jest młym pełnym humoru obrazem życia prowincji, której psychikę nie zmieniają żadne czasy. Reżyseruje sztuka p. Bonecki. Obsada stanowią pp. Jakubowska, Orzecka, Szpakiewiczowa, Toskowa, Galińska, Rozwadowska, Ryśkowski, Puchalski, Ryśki, Dzięcielski, Skolimowski, Beandt Pawłowski i Locel. Dekoracje wykonał najbardziej wymyślny wśród wybornych malarzy p. Gokhine.

8. bm. o godzinie 15.30 poraz 16-ty przy wyjątkowej widowni „Szwelk”, wieczorem zaś o godz. 19.30 „Orlow”.

Teatr przed nową premierą operową.

Intensywnie pracują: maestro p. Leszczyński i reżyser J. Stepiński nad wystawieniem opery romantycznej A. Thomasa p. t. „Mignon”, o której podamy szczegóły w najbliższym komunikacie.

REPERTUAR:

Sobota, dnia 7. bm.: „Urowadzenie z Seraju” o godz. 15.30.

Sobota, dnia 7. bm.: „Maż z grzeczności” — premiera o godz. 19.30.

Niedziela, dnia 8. bm.: „Szwelk” o godz. 15.30. Niedziela, dnia 8. bm.: „Orlow” o godzinie 19.30.

Wtorek, dnia 10. bm.: „Manewry Jesienne” o godzinie 19.30.

Teatr Polski na prowincji

Poniedziałek, dnia 9. bm.: „Urowadzenie z Seraju” Tarnowskie Góry o godz. 19.30.

Poniedziałek, dnia 9. bm.: „Maż z grzeczności” Bytom o godz. 19.30.

Repertuar „Opolanki”.

8. bm. Piekary Wielkie. „Hrabina w łachmanach” sala p. Gruski, o godz. 19.30.

8. bm. Sandowice (Śląsk Opolski) sala p. Iwanowskiego. „W pazurach diabły” o godz. 19.30.

Repertuar teatrów świątecznych.

Kino „Apollo”: Rapsodia humanna.

Kino Capitol: miła sala: Amant z Rudo’em Valentino w roli tytułowej. Duża sala: Paryżanka — nadprogram: Podróż poślubna.

Kino Colosseum: Milton Siles w dawno oczekiwanej roli. Płonne piaski, film z dziełami Leżi Cudzoziemskiej.

Kino Palacowe: 1) „Tom Mirem”. 2) „Nie-winiatko z przeszłości”.

Kino Rialto. „Płonne serca”.

Kino Union Myslowice: Iwan Petrovich w 100% filmie śpiewno-mówionym p. t. „Król Paryża”.

Kino Helios Myslowice: Jack Dangherly w dwuczęściowym sensacyjno-erotycznym dramacie p. t. „Wrogowie ognia”.

Warszawa za 25 lat liczyć będzie 3 miliony mieszkańców.

Od dłuższego czasu na terenie samorządu miasta stołecznego Warszawy opracowywany był szczegółowy plan regulacyjny stolicy z uwzględnieniem przewidywanego rozwoju miasta na najbliższe 25 lat.

Plan, który przesłany już został do Ministerstwa Robót Publicznych, obejmuje wszystkie zagadnienia i potrzeby przyszłej Warszawy zarówno pod względem terytorjalnym, ludności, komunikacyjnym, drogowym, mieszkaniowym, organizacji dzielnic miasta itd. itd.

Zagadnienie przyszłej Warszawy wiąże się oczywiście z przyszłością i posiadaniem obszaru oraz obecnym stanem załadunku i przypuszczalną liczbą mieszkańców za 25 lat.

W roku 1920 (według danych z dnia 23 września) Warszawa zajmowała obszar o powierzchni 11,483 hektarów, przyciem Wisła w obrębie miasta zajmuje 617 ha, razem więc 121.000 ha.

Na lewobrzeżną część miasta przypada 2605 ha, a prawobrzeżną (Praga) — 3888 ha. W końcu ub. roku przyłączono jeszcze do granic Wielkiej Warszawy część gminy Miłocina, spodziewane jest również włączenie w najbliższym czasie części gruntów państwowych na Anopolu, co przysporzy miastu około 350 ha.

Łącznie więc powierzchnia miasta stołecznego Warszawy wyniesie 124.500 ha.

Za podstawę przy opracowywaniu planu regulacyjnego przyjęto liczbę ludności z dnia 1 stycznia 1930 r., która według danych wydziału statystycznego magistratu wynosiła 1.109.478. Cyfra ta nie obejmuje wznioskowych skoszarowanych, którzy w znacznej liczbie nie są stałymi mieszkańcami Warszawy.

W porównaniu z innymi miastami świata Warszawa zajmuje 35-te miejsce, w porównaniu z miastami europejskimi — 14-te miejsce.

Ponieważ plan regulacyjny nie może ograniczyć się do lat obecnych, okazała się konieczność ustalenia przypuszczalnej liczby mieszkańców stolicy na najbliższe ćwierćwiecze.

Stwierdzenie normalnego, przeciętnego przyrostu ludności napotyka na pewne trudności, bowiem za podstawę obliczeń nie wystarcza ani dane przedwojenne, ani też zwłaszcza lata okresu wojny, a nawet wyłącznie ostatnie. Dlatego też za podstawę obliczeń przyjęto równocześnie dwa okresy: lata 1890 — 1910 i 1920 — 1930, kiedy Warszawa jest już stolicą Państwa i powraca do normalnego życia.

Na zasadzie tych danych przyjmuje się okres najbliższych 25-lecia t. j. od roku 1930 do 1950 przyrost rzeczywisty ludności na 4 proc. rocznie.

W ten sposób według przewidywań cyfrowych w r. 1955 Warszawa będzie liczyła około 3.011.000 mieszkańców. Sądząc zaś że znacznie mniejszej siły przyrostu ludności w innych miastach europejskich, Warszawa może w tym czasie „przeskoczyć” na znacznie bliższe miejsce w „konkurencji” światowej.

Delikatny naskórek

Wszelkie mydło, z najlepszych nawet i rowców przygotowane, zawiera pewną ilość tłu watego, który działa szkodliwie na skórę delikatną (u dzieci na całym ciele, u dorosłych głównie na twarzy), drżąc ją i usuwając tak konieczną dla zdrowia cery warstewkę tłuszczu, znajdującego się w naskórku.

Z tego względu mydło, przeznaczone dla dzieci i dla dorosłych o wrażliwej cery, należy przetrzącać w sposób specjalny, by całkowicie usunąć szkodliwe działanie tłu, co naturalnie podraża produkcję.

Drugim warunkiem koniecznym przy produkcji takiego mydła udelikatniającego jest perfumowanie go czystymi olejami naturalnymi, z zupełnie pominięciem olejków syntetycznych, które, zawierając pewne cząstki chloru lub węglowodanów, działają destrukcyjnie na delikatną skórę.

Powyższym warunkom odpowiada w zupełności mydło, które dzięki swojemu przeszło 30-letniemu doświadczeniu i swej sumienności produkuje firma Bebe Szofmana, a które pod nazwą Mydła Bebe Szofmana jest powszechnie stosowane przy kąpieli dziecka i przy myciu się dorosłych o wrażliwej cery.

Dr. S. A.

(—) Publiczna szkoła dokształcająca zawodową żeńską w Katowicach

została z dniem 3 bm. utworzona. Nowa szkoła mieści się w gmachu szkoły powszechnej im. Marii Konopnickiej przy ulicy Bartosza Głowackiego 5. W kancelarii szkoły muszą się natychmiast zgłosić osobiste wszystkie uczennice zakładów krawieckich, modniarskich i fryzjerskich. Informacji udziela kierowawco szkoły codziennie od godz. 8 do 2, tel. 3136.

(—) Ceny targowe

Stwierdzono jako przeciętne za artykuły pierwszej potrzeby z dnia 3 lutego 1931 r.: chleb cenny 1 kg. 0,32 zł., chleb jasny 1 kg. 0,36 zł., bułka 52 gr. 0,05 zł., mąka pszenna 65 proc. 1 kg. 0,46 zł., mąka żytnia 70 proc. 1 kg. 0,30 zł., mleko niezbierane 1 litr 0,40 zł., masło niesolone 1 kg. 2,90 zł., masło wiejskie 1 kg. 2,60 zł., masło do gotowania 1 kg. 2,20 zł., ser krowi 1 kg. 0,50 zł., jaja 1 szt. 0,21 zł., wiewprzowna 1 kg. 1,10 zł., wołowina 1 kg. 1,00 zł., cielęcina 1 kg. 1,00 zł., słonina świeża 1 kg. 1,10 zł., sadio 1 kg. 1,10 zł., smalec amerykański 1 kg. 1,80 zł., smalec krajowy 1 kg. 1,60 zł., kiełbasa krakowska 1 kg. 1,60 zł., kiełbasa czosnkowa 1 kg. 1,60 zł., kiełbasa wiewprzowa 1 kg. 1,90 zł., salceson 1 kg. 1,60 zł., wiatrowianka 1 kg. 1,60 zł., cebula 1 kg. 0,15 zł., marchew 1 kg. 0,15 zł., kapusta biała 1 kg. 0,15 zł., kapusta czerwona 1 kg. 0,25 zł., kartofle 20 funt. 1,00 zł.

(—) Ochotnicza Straż Pożarna Katowice I.

urządza 8 bm. o godz. 19 na sali „Do Wypoczynku” doroczną zabawę karnawałową. Członkowie, którzy z jakichkolwiekby powodów nie otrzymali zaproszeń, niniejszym zaprasza się. Równocześnie zwraca Zarząd Straży uwagę na rozpoczęcie z wiosną ćwiczeń Straży w związku z tem uprasza sympatyków o wstąpienie do szeregów Ochotniczej Straży Pożarnej.

(—) Zabawa karnawałowa.

Związek Zawod. Federacji Pracy Przem. Gastron.-Hotelowego urządza zabawę karnawałową 9 bm. na wielkiej sali „Powstańców” (plac

Łańcuch prasowy na rzecz „Miesiąca Pomorza”.

Ognisko Nauczycielskie w Rudzie Śląskiej wpłaca na „Miesiąc Pomorza” kwotę 50 zł. i zaprasza Ognisko Nauczycielskie w Świętochłowicach do złożenia ofiar na powyższy cel.

(—) Mianowania w sądownictwie.

„Monitor Polski” ogłasza ruch służbowy w Ministerstwie Sprawiedliwości, Sądy Okręgowe: Mianowani m. in. dr. Miłana Czekawa, asesor sąd. w Okr. Sadzie Apel. w Katowicach — podprokuratorem Sąd Okr. w Przemyślu 1. 10. 1930 r., Wiesłoci Czesław, asesor sąd. w Okr. Sadzie Apel. w Katowicach — podprokuratorem Sąd Okr. w Przemyślu 1. 10. 1930 r., Rolecki Tadeusz Stanisław, asesor sąd. w Okr. Sadzie Apel. w Katowicach — podprokuratorem Sąd Okr. w Samborze 1. 10. 1930 r. Zwolnieni na skitek podania: Radojewski Stefan, sędzia Sądu Pow. w Myslowicach, z dnia 31. 10. 1930 r.

(—) Katowice w cyrach.

Według urzędowej statystyki miasta Katowice w roku 1930 zmarło ogółem 1565 osób na liczbę 130.790 mieszkańców; z tego 846 mężczyzn i 719 kobiet. Najwięcej osób zmarło na choroby organiczne serca i narządu kręwienia, bowiem 260; rozwój niedostateczny pozabiał życia 174 osoby, zapalenie płuc 169, gruźlica płuc 159, nieżyt

Przy licznych dolegliwościach kłobnych, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” spawia znakomitą ulgę. Ządać w aptekach i drog.

kiszek żółdka 109 osób. Na uwład starczy zmarło 137 osób, samobójczo 19. Rak i inne nowotwory złośliwe pozbawiły życia 80 osób. Procentowo najwięcej zmarło dzieci do jednego roku (456), następnie osób w wieku lat ponad 70 (233). W szpitalach zmarło 502 osoby, w przytułkach 26. Na stu mieszkańców przypada w stosunku rocznym zgonów 1,1 proc., natomiast urodzeń 2,1 proc.

(—) Sprzedaż znaczków pocztowych w sklepach tytoniowych.

Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego wyjaśnia kwestię sprzedaży znaczków pocztowych przez sprzedawców tytoniowych. Na podstawie odpowiednich postanowień ministra Skarbu do sprzedaży znaczków pocztowych mogą być zobowiązane tylko sklepy tytoniowe, przynajmniej te zaś nie można stosować do ulicznych sprzedawców papierosów; ulicznym sprzedawcom znaczków pocztowych poruczać można tylko za ich zgodą. Właściciele sklepów tytoniowych obowiązani są do sprzedaży znaczków pocztowych w razie, gdy miejscowa dyrekcja poczty i telegrafów wysunie tego rodzaju postulat do władz skarbowych.

Gdy pacjent przemówi...

(While the Patient slept...)

Przekład autoryzowany z angielskiego.

13) (Ciąg dalszy).

— Nie wiem, dlaczego postanowiliam momentalnie, że jej nie zdradzę. Chyba dlatego, że tworga wypisana na jej młodocianej twarzy szarpnęła mnie za serce odroczem litości.

— Grondal, proszę zaraz zatelefonować! — rozkazał ostro Eustachy i gdy zielona portjera zakłosała się za wychodzącym lokajem, dorzucił drzewa na kominek, przysunął sobie krzesło i usiadł. Dimuck przysiadł lekko na drugim, a Deke Lonergan, który wyglądał na zmęczonego i był ponury jak noc, zajął mój fotel.

— Musimy sobie jakoś uprzyjemnić to czekanie na policję — rzekł z całym spokojem Eustachy. — Może zapalicie?

— Deke, panie Dimuck? — Wyjął papierosa, schował papierosnicę do kieszeni bonżurki i zapalił zapalkę zupełnie nie drżąc ręką. Z wyjątkiem bonżurki zamiast smokinga, był ubrany tak jak przy obiedzie. Zadał sobie młmowoli pytanie, dlaczego on się nie rozebrał i co robił o tak późnej godzinie san, kiedy wszyscy poszli spać

Z kąta pokoju wynurzyła się niespodziewanie bezzastłana szara postać. Drgnął nerwowo, ale zobaczył czarne włosy, szeroką ciemną twarz i błysk złotego kołczyka i uspokoił się, poznawszy starą kucharkę Kemę.

Poczęłała pak schodom, weszła na pierwsze stopnie i pochyliła się nad zamordowanym, przyciem na jej ciemnej twarzy nie odbiło się żadne wrażenie. Po długiej chwili zdjęła dywan z poręczy i nakryła nim starannie trupa. Następnie, nie oglądając się, zeszła ze schodów i przykućnęła na dywaniku przed kominkiem w pozie absolutnej nieruchomości.

— Policja jedzie — oznajmił Grondal, unosząc portjere.

Eustachy spojrzal na srebrny zegar na kominku.

— Będzie za kwadrans. — Obrzucił nas wszystkich mrocznym spojrzeniem i dodał ze straszną otwartością czy zuchwałością: — Czy wszyscy obmyśliłi zeznania?

Odpowiedziało mu milczenie.

Okrópnie to było czekanie. Przez odsoniętą balustradę schodów widać było ciemne zarysy ciała Adolfa. Z pod dywanu wyglądało coś białego, prawdopodobnie zaciśnięta kurczowo pięść.

Wkońcu na dworze rozległ się dźwięk syreny samochodowej i wściekle ujadanie psa. Puls mego pacjenta jakby osłabł. Dotknęłam ramienia Kemy i rzekam:

— Prosiłabym o gotującą wodę.

— Jest w kuchni. — Zerwała się lekko.

— Niech pani idzie ze mną!

W tej chwili do pokoju weszła Izabella Federie i stanęła, patrząc na zebraonych. Miała na sobie wesoły, kwiecisty negliz w kolorach pomarańczowym, zielonym i purpurowym. Nieumalowana twarz uderzała ostrością linii i szarością karnacji.

— Czy umarli? — zapytała spoglądając w stronę łóżka.

Eustachy wstał.

— To March nie powiedziała ci?

Zwróciła na niego spojrzenie żdziwionych oczu.

— March? Nie widziałam jej od obiadu. Usłyszałam krzyk — już dosyć dawno — naturalnie zrozumiałam, co się stało. Nie zeszłam od razu, bo i takbym nic nie pomogła. — Spojrzała znów na łóżko. — Czy umarli?

— Izabello! — Eustachy pochwycił ją silnie za rękę. — Nie rozumiesz. Ktoś umarł, ale nie dzialek.

— Ale przecież... spodziewaliśmy się...

— Tak, tak! — przerwał Eustachy. — Ale to nie on, tylko Adolf. Został zamordowany.

Przez jeden straszny moment patrzyła na niego jak skamieniała. Twarz jej stała się nagle twarzą i żółta jak wosk, a oczy wpały gdzieś głęboko. Poczem

wysunęła swe wielkie ręce z rąk Eustacheego, obcisnęła naokoło siebie faldy jedwabnego neglizu, uwidoczniając zarzysy bardzo wysmukłego stanu i zbyt pełnych bioder i biustu i obejrzała się wolno po pokoju. Dziwna rzecz, lecz oczy jej skierowały się prawie odrazu ku klatce schodowej.

— Izabello, proszę cię, usiądź. Kema, przynieście pani chodze do nacięcia.

Ale Izabella odsunęła ramię Eustacheego.

— Czy on tam jest — Widzę go.

— Izabello, proszę cię...

— Policja, proszę państwa — zameldował Grondal, odciągając uroczytnym gestem portjere i wprowadzając do pokoju wysokie granatowe postacie.

— Przyniosę pani gorącą wody — rzekła Kema do mnie.

Pochwyciłam ze stołu zapaloną świecę, przecisnęłam się koło tłoczących się policjantów i poszłam za nią. Kema widocznie widziała w ciemnościach, bo czapała szybko przede mną. Podejrzewałam ją, że chodziła stale bosą, chociaż nie mogłam tego sprawdzić, bo nosiła długą bawełnianą spódnicę, zakrywającą kompletnie stopy. Ale w jej miękkim chodzie było coś, co wskazywało na szerokie boscie podszewy i co obudziło we mnie jak się potem okazało, zupełnie bezpodstawne i niesprawdziłne podejrzenie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Sport i Wychowanie Fizyczne

W Katowicach uruchomiono obóz za- paśniczy.

Ciełka atletyka, sport, który może najlepiej przysłużyć się propagandzie polskiej fizycznej, powoli ale konsekwentnie kroczy wzwyż i zdobywa sobie coraz szersze masy zwolenników. Jest to oczywiście niemala zasługa obecnego zarządu P. Z. A., na którego czele stoi prezydent m. Katowic dr. Kocur.

Polski Związek Atletyczny uruchomił onegdaj obóz kondycyjny zapasników, mający na celu przygotować reprezentację Polski na mistrzostwa Europy, które odbędą się w Pradze. Równocześnie z obózem prowadzony jest kurs instruktorski, który dostarczy klubom atletycznym instruktorów-amatorów.

Długość kursu przewidziana jest na trzy tygodnie. Uczestnicy w liczbie 30 przybyli już częściowo do Katowic i zostali zakwaterowani w Szkole Policji. Uczestnicy grupują się ze wszystkich większych środowisk polskich, a więc Warszawy, Krakowa, Śląska, Poznania i Bydgoszczy, w najbliższych dniach jest przewidziany przyjazd przedstawicieli Łodzi i Lwowa.

Zajęcia praktyczne kursu odbywały się w sali gimnastycznej Szkoły Policji i w hali powstającej obok parku Kościuski.

Program zajęć obejmuje gimnastykę metodyczną, gry sportowe, z lekkiej atletyki rzuty, ciągnięcie lina, zapasy i podnoszenie ciężarów. Ponadto wykłady z zakresu wychowania fizycznego, organizacji i historii sportu ze szczególnym uwzględnieniem ciężkiej atletyki.

Zajęcia na kursie prowadzi znany instruktor p. Roman Ostrowski i świetny zapasnik p. Gałuszka. Trenera zagranicznego postanowiono ze względów finansowych w roku bieżącym nie argażować. Należy podkreślić sprawne zorganizowanie kursu przez p. Tybora.

Praktyczny kurs narciarski organizuje Śl. K. N.

Śląski Klub Narciarski w Katowicach, ul. Król. br. 7, włącznie praktyczny kurs narciarski dla osób Jadwigi 4, urzędują w czasie od 8 do 15 lutego dorosłych we Wsi-Głębie. Układowanie kursu nastąpi w pensjonacie „Elżbietanka” w pobliżu Kubalonki. Liczba uczestników jest ograniczona do 20 osób.

Całodzienne utrzymanie włącznie obsługi kosztuje 12 zł., a opłata za kurs wynosi dla członków Śląskiego Klubu Narciarskiego lub Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego 10 zł. od osoby, a od nieczłonków 15 zł.

Zgłoszenia wraz z należnością za kurs należy skierować najpóźniej do 5 lutego br. do sekretariatu Śl. K. N. w Katowicach, ul. Król. Jadwigi nr. 4, tel. 16-64, lub do rąk kierownika kursu p. A. Kesy w Katowicach, Bank Ludowy, ul. Miłńska nr. 1, tel. 10-12.

Wyjazd poszczególnych uczestników następuje osobno, lecz wszyscy uczestnicy winni stanąć w sobotę, dnia 7 lutego br. wieczorem o godz. 8 w poprzednio podanym pensjonacie. Zaleca się wobec tego wyjechać bezpośrednio pociągami Katowice — Wisła, wyjeżdżającymi o godz. 30 po południu z Katowic. Każdy uczestnik powinien wykupić sobie bilet na legitymację narciarską lub na legitymację Polskiego Związku Turystycznego, gdyż w przeciwnym razie nie będzie mógł korzystać z zniżki kolejowej.

Każdy uczestnik powinien mieć kompletny sprzęt narciarski i dostateczny ekwipunek narciarski i zaopatrzyć się w odpowiednie smary do nart. Nie zalecamy zabierać niepotrzebnego bagażu, gdyż rezygnujemy za dostateczne wyżywienie, a potem w pensjonacie „Elżbietanka” wszystkie pokoje są centralnie ogrzewane, jest bieżąca zimna i ciepła woda w każdym pokoju.

W programie ćwiczeń będą przewidywane uwzględniane ćwiczenia w terenie i wycieczki w pobliskie okolice. Na zakończenie kursu odbędą się zawody uczestników kursu.

Eventy, usłyszanych informacji prosimy żądać telefonicznie u kierownika kursu p. A. Kesy. Katowice, Bank Ludowy, tel. 10-12.

Trojczek wioślarski. Polska — Francja — Szwajcaria.

Polski Zw. Towarzystw Wioślarskich otrzymał z Francji zaproszenie na wzięcie udziału w trójczce wioślarskiej Polska — Francja — Szwajcaria w dniu 14 czerwca w Paryżu, składającym się z siedmiu klasowych konkurencji.

Hokejowe mistrzostwa świata.

Kanada za pomocą sędziego Czecha bije z trudem osłabioną — brakiem swych asów — reprezentację Polski.

Krynica, 6. 2. (Tel. wł.) Przy wielkim zainteresowaniu publiczności — odbył się wieczór, w którym odbyły się hokejowe mistrzostwa świata, mecz Kanada — Polska, który wskutek stronniczego prowadzenia przez sędziego Rezac — Czechosłowacja, pozostał po sobie niechęcią i Kanadyjczyków wrażliwość. Przebieg tych zawodów był bardzo burzliwy, przyczem brała w nich żywy udział publiczność.

Wyniki wczorajszych spotkań o hokejowe mistrzostwo świata były następujące:

Kanada — Polska 3:0 (3:0, 0:0, 0:0).

Szanse Polski na pokonanie Kanady zniweczył sędzia Czech.

Polska zbyt mało wagi przywiązywała do spotkania z Kanadą — najgłośniejszym pretendentem do tytułu mistrza świata — wystawiając do tak ważnego i atrakcyjnego meczu rezerwę wprost reprezentację. Barwy polskie w tych zawodach bronił:

Sachs

Kulej Godlewski

Kryzier Tupalski Adamowski

i rezerwowi: Hemmerling, Materski i Sokolowski.

Kierownictwo naszej reprezentacji wychodziło z tego niesłusznego — jak się oczywiście dopiero po meczu okazało — stanowiska, że zawodnicy są zgory dla nas przegrani, więc by nieprzemęcać asów naszej reprezentacji, wystawili wszystkich rezerwowych graczy. Nasz narybek — spisał się jednak wbrew wszelkim przewidywaniom świetnie, walcząc bowiem z całym zaparciem siebie i był dla swych nauczycieli przeciwnikiem równym. Gra we wszystkich tercjach była wyrównana, a Polacy mieli bezwzględnie więcej doświadczeń w sytuacji podbramkowych, niż ich przeciwnik. Już w pierwszej tercji w 7 minucie piękny atak Polaków przynosi nam pierwszy punkt —, coż kiedy sędzia też nałagranie! zdobył bramki nie uznaje. Powstała konsternacja wprost nie do opisania. Publiczność stanęła po stronie swojej pokrzywdzonej drużyny i nieprzerwanym hasełsem domaga się uznania bramki. Sędzia nieśmiało mierałowal zupełnie na niechęć wprost krzyki i w tym bezkrońwieu zarządził dalszą grę. Sytuację sprytnie wykorzystali Kanadyjczycy, strzelając aż trzy bramki, z tych jedną z wyraźnego osłuszenia. (Sędzia widział spalone tylko u naszej drużyny.) Chwilowy sukces Kanadyjczyków nie wyprowadził jednak naszych hokeistów z równowagi, przeciwnie dodał im bódca do walki. To też gra w dwóch dalszych tercjach stała pod znakiem rozpaczliwych ataków naszej drużyny, która chciała powetować niepowodzenie w pierwszej tercji meczu.

Wysiłki polskie nie przyniosły jednak zmiennego rezultatu, gdyż krzywdzieli naszych dzielnie walczących hokeistów na każdym kroku sędzia p. Rezac — Czech przez stronnicze sędziowanie.

Końcowy wynik meczu nie odpowiadała właściwemu przebiegowi gry, a w najgorszym dla nas wypadku powinien brzmieć 2:1 dla Kanady.

Pomijając już fakt, że nasi hokeiści zmusili Kanadyjczyków, którzy wystąpili w swym najlepszym składzie z dr. Watsonem na czele — do wydania z siebie wszystkich umiejętności i mimo to różnica klasy była prawie niewidoczna, to jak byłoby, gdyby Polska wystawiła swój pełny reprezentacyjny skład?

Kto wie, czyby Kanadyjczycy wygrali? Ich reputacja po meczu z Polską została poważnie nadzwana. Czy stratę tą nadrobią i poprawią swą niesłuszną ocenę obecnie opinję, okazać dopiero dalsze mecze.

Anglia — Francja 2:1 (0:0, 1:0, 1:1).

Gra zajmująca, ze względu na rycerską i fair grę obu zespołów. Pierwsza tercja była naogół wyrównana, w drugiej tercji natomiast zwycięstwo Anglii, poczem trzecia była znowu równorzędna.

Lepsza technika flegmatycznych Anglików, zdecydowała o ich zwycięstwie nad dzielnie walczącą drużyną francuską.

Amerika — Szwecja 3:0 (2:0, 0:0, 1:0).

Porażka z Polską dodała Szwedom bódca w walce z Amerykanami, to też walcząc oni ambulatory, w celu uzyskania jaknajdogodniejszego

rezultatu. Niestety Amerykanie, którzy w technice i taktyce gry są bardzo przewyższali Szwedów, grali ostro, chwiliami nawet brutalnie i tym niepochlebnym czynnikom zawdzięczała swe zwycięstwo nad Szwedami.

Węgry — Rumunia 9:1 (4:0, 3:0, 2:1).

Węgry z meczu na mecz poprawiały się w formie. Szczególnie doskonałą formę wykazywały w meczu z Rumunami, których pokonały wprost bez trudu, demonstrując grę stojącą na wcale wysokim poziomie. Rumuni byli stałe w defensywie i zdobyli się zaledwie na kilka wypadów, z których jeden przyniósł im honorową bramkę.

Czechosłowacja — Austria 2:1 (2:0, 0:0, 0:1).

Wynik meczu stał do ostatniej minuty gry pod znakiem zapytania. Jakkolwiek Czesi już w pierwszej tercji zdobyli dwie bramki, to dalsze dwie tercje, szczególnie trzecia, wykazała szereg groźnych sytuacji pod ich bramką, niestety Austriacy nie umieli ich wykorzystać dzięki doskonałej grze obrońców i bramkarza Czechów, częściowo nawet z powodu braku szczęścia.

Po wczorajszych meczach tabela walk o hokejowe mistrzostwo świata przedstawia się następująco:

	Stosunek gier bramek punkt.
1. Kanada	2 5:0 4
2. Ameryka	2 5:1 4
3. Polska	2 2:3 2
4. Czechosłowacja	2 2:3 2
5. Austria	2 2:4 0
6. Szwecja	2 0:5 0

Drużyna, która zajmie pierwsze miejsce — zdobywie tytuł mistrza świata — zaś zespół państw kontynentalnych, który uplasuje się na dogodniej w tabeli uzyska mistrzostwo Europy.

W turnieju pocieszenia o nagrodę ministra Spraw Zagranicznych p. Zaleskiego biorą udział drużyny, które odpadły w grupowych walkach olimpijskich, a mianowicie Węgry, Francja, Anglia i Rumunia.

Tabela gier turnieju pocieszenia po wczorajszych spotkaniach ukształtowała się następująco:

	Stosunek gier bramek punkt.
1. Węgry	2 12:2 4
2. Francja	2 8:3 2
3. Anglia	2 3:4 2
4. Rumunia	2 2:16 0

Dziś w piątek walczą:

Anglia — Rumunia,
Ameryka — Czechosłowacja,
Polska — Austria,
Kanada — Szwecja.
Pauzuje Francja i Rumunia.

Wrażenie z hokejowych mistrzostw świata.

Krynica, 5 lutego. (Koresp. wł.) Krynica, perla zdrowisk polskich, stała się dzięki odbywającemu się tu hokejowym mistrzostwom świata sławną w całym świecie. Cudzoziemcy, którzy licznie tu zjechali: Kanadyjczycy, Yankeei, Szwedzi, Anglicy, Francuzi, a więc ludzie, którzy widzieli już sporo światła, zachwyceni są pięknem naszej „porty”, a są nawet tacy, którzy twierdzą, że piękniejsza jest nawet od samego słynnego St. Moritz. Ale niestety piękno natury imponuje cudzoziemcom, tak, że godzinami urządził wyścigi sankami w blizszą i dalszą okolicę, zwłaszcza Amerykanie, którzy poraz pierwszy używają przejazdów naszymi sankami górskimi.

Niemniej załpnowaliśmy całym przygotowaniem i urządzeniem hokejowych mistrzostw świata, a zwłaszcza przepięknym wybudowanym Stadionem i wogóle udekorowaniem kapeliśkami. Największy podziw budzą artystycznie wykonane posagi z bloków lodowych, które zwłaszczą wieczorami, gdy oświetlone są wewnątrz kolorowymi światłami, sprawiają wrażenie bajkowych. Nawet Amerykanie, którym nie łatwo załpnować, oświadczyli ustami swego przedstawiciela, że trudno im będzie sprostać Krynicy w rozgrywkach w roku olimpijskim w Lake Placid. Wzmaga dobre wrażenie dobra organizacja i

przełowiłowa nasza gościnność, którą nasi goście zagraniczni podkreślają na każdym kroku. Ponieważ zaś po początkowych niepowodzeniach przyszło w środę wspaniałe zwycięstwo nad Szwecją, więc także i pod zwycięstwo sportowym stolny na poziomie wysokim.

Prasa w Krynicy.

W Krynicy bawi obecnie 32 zagranicznych dziennikarzy z Czechosłowacji, Belgii, Francji, Węgier, Niemiec, Szwajcarii, Anglii, U. S. A., Kanady i Szwecji. Poza tym przejechało przeszło 60 dziennikarzy krajowych.

W środę wieczorem wydał naczelnik wydawnictwa prasowego Ministerium Spraw Zagranicznych p. Leon Chrzanowski bankiet w salach hotelu Lwirodzki dla przedstawicieli prasy.

Jak się dowiadujemy, dziennikarze przebywający w Krynicy przeprowadzają dzienne około 400 rozmów telefonicznych. W dniu 4 bm. przeprowadzono 363 rozmów telefonicznych i nadano 37 depesz o zawartości 4625 słów. Cyfry te świadczą wymownie o ogromnym zainteresowaniu zawodami w Krynicy.

Kalendarzyk zebrzań.

Plątek, dnia 6. lutego 1931 r.

Katowice. Miesięczne zebranie b. urzędni-
ków Polity Górnego Śląska o godz. 10.30 w
Doma Chrześcijańskim, ul. Jagiellońska 17.

Katowice-Załęże. Walne zebranie grupy Zw.
Powstańców Śl. na kolonii Prezydenta Mościckiego o godz. 14.30 na sali p. Mrozka w Ha-
dach Wękich.

Katowice-Zawodzie. Walne zebranie Tow.
Polok o godz. 2 w Domu Ludowym.

Rodźlen-Szpencle. Konstytucyjne zebranie
byłych urzędników polity Górnego Śląska
(APO) o godzinie 15 w lokalu p. Batora.

Rodźlen-Szpencle. Zebranie miesięczne
Z. O. K. Z. o godzinie 19.30 w starym browarze.
Mysłowice. Walne zebranie tow. mandolnowe
go „Jaskółka” o godz. 22 w Katolickim Domu
Ludowym.

Dziedzice. Walne zebranie Związku Uche-
dów Śląska Cieszyńskiego o godz. 10 w domu
kolejowym Z. K. P.

Przyszołce. Walne zebranie towarzystwa
mandolnowe „Jaskółka” o godz. 2 w sali p.
Świętowej.

Łagiewniki. Walne zebranie mieste. grupy
Związku Powstańców Śl. o godz. 13.30 na sali
zebrzań p. Szalonka.

Ślemianowice. Walne zebranie Związku
Powstańców Śl. o godz. 14 na sali p. Koźdonia przy
ul. Starym.

Królewska Huta. Doroczne walne zebranie
Zw. Powstańców Śl. pow. bytomskiego o godz. 16 w
lokalu p. Stróki ul. Wołności 74.

Świętochłowice. Miesięczne zebranie grupy
Zw. Powstańców Śląsk ch kolonia robotnicza w
Świętochłowicach o godz. 15 u p. Michałika.

Nowa Wieś. Walne zebranie delegatów o-
kręgu bielszowieckiego tow. mand. „Jaskółka” w
lokalu p. Gałuszki o godz. 10.

Kalendarzyk zebrzań Ogóln. Związków Podof. Rez. R. P.

Sobota, dnia 7. lutego 1931 r.

Strzybnica. Nadzwyczajne walne zebranie
kolei odbędzie się o godz. 19 w lokalu p. Bud-
w Strzybnicy.

Niedziela, dnia 8. lutego 1931 r.

Katowice-Centrum. Miesięczne zebranie kole-
i o godz. 10.30 w lokalu Strzecz Górnicy.

Bielszowice. Nadzwyczajne walne zebranie
kolei o godz. 16 w lokalu p. Spisowicza w
Bielszowicach.

Mysłowice. Nadzwyczajne walne zebranie
kolei odbędzie się o godz. 14 w sali winiarni „Pod
Ratuszem” Karaszkiewicz.

Bacność członkowie Ogólnego Zw. Podof. Rez. Rejonu Katowickiego.

Konenda Rejonowa zawiadamia kole Wiel-
kich Katowice i kole Rejonu Katowickiego, Re-
dzien-Szpencle i Janów. W niedzielę, dnia 8
lutego br. odbędzie się drugie strzelanie szkol-
ne na strzelnicy wojskowej w Parku Kościuski.
Strzelanie rozpocznie się o godz. 8, wobec czego
naznaczą się zbiórkę na godzinę 7.45 na strzel-
nicę wojskową w Katowicach. Trzecie strzela-
nie dla wyżej wymienionych kolei wyznaczone jest
na niedzielę, dnia 22 lutego 1931 r. na godzinę 8-mę
w Parku Kościuski.

Kalendarzyk zebrzań Federacji Pracy Przemysłu Górniczego.

Niedziela, dnia 8. lutego 1931 r.

Chropaczów. Walne zebranie grupy Federa-
cji Górniczej o godz. 15 w Domu Związkowym.
Referent Wasek Konrad.

Katowice-Zawodzie. Walne zebranie grupy
Federacji Górniczej o godz. 10 rano w Domu Lu-
dowym. Referent wiceprezes Zarządu Głównego
p. Brzuska Jan.

Ruda Śl. Walne zebranie grupy Federacji
Górniczej o godz. 14 w Domu Narodowym. Re-
ferent prezes zarządu głównego p. poseł Fesser.

a osób, podejrzanych o przemyt towarów z Niemiec. Skonfiskowano o różnych osób większe ilości przemysłowego towaru, przeważnie garderoby damskiej, męskiej, wyrobów galanterijnych i tytoniowych. — W ostatnim czasie przytrzymała straż graniczna zamieszkałych w Bobrownikach, pow. Będzin Stańczyka Z. i Witka St. za nielegalne przekroczenie granicy z Niemiec do Polski.

z Bielskiego.

Doszczętnie wypróbnili biurka.

W nocy z 31 ub. mies. na 1 bm. weszli nieznani sprawcy zapomocą podrobionego klucza do mieszkania Franciszka Hlupacza w Bielsku przy ul. Bilehowej 76 i po wytamaniu szafki w szafkach skradli portfel skórzany, zawierający 2050 zł., 80 sytyl. i kilka koron czeskich. Ponadto sprawcy skradli złoty zegarek i pierścionki z brylantami. Ogólna szkoda wynosi około 2700 złotych. (B)

Przy podagrycznej

deformacji palców

po domowej kuracji pisańszkaskim okładem mulem „Gama” następuje wstrzymanie chorób białych okładów. „Kompres-Gamma” można otrzymać w każdej aptece i drogerii. Informacje: apt. Fr. Piotrowski, Plebiscytowa 4, Tel. 21-34, Bruno Zimmer, Drogeria, 3. Maja 30, piśmie: Biuro Piszczany, Cieszyń.

Kronika gospodarcza.

Cedula giełdy warszawskiej

z dnia 5. lutego 1931 r.

Waluty i dewizy

Dolary 8.90.75. Nowy Jork 8.916. Nowy Jork Kabe 8.925. Londyn 43.36. Paryż 34.99.50. Wiedeń 125.40. Praga 26.60. Włochy 46.73. Szwajcaria 172.40. Holandia 35.68. Berlin 21.25. Dolar prywatny 6.91.

Bank Polski 149. Zachodni 70. Czeskie 30. Węski 32.50. Lipso 19.50. Modrzyńskie 8.00. — 8.25. Norblin 29. 4 proc. pożycz. inwest. 93.50. 3 proc. Białowłania 50. 5 proc. Konwersyjna 47.50. 4 1/2 proc. Ziemia 52.50—52.25.

Poznańska giełda zbożowa

z dnia 5. lutego 1931 r.

Zyto 16—16.50, pszenka 19—19.75, mąka żytnia 26.25, mąka pszenna 34—37, otreby żytnie 11—12, otreby pszenne 12.50—13.50, owies jednolity 18—19, jęczmień przemysłowy 19—20.50, jęczmień browarowy 25—27.

Decyzja ministra Kühna w sprawie dworca centralnego w Warszawie.

Warszawa, 5. II. (Iskra.) P. minister komunikacji, inż. Kühn, dnia 4-go b. m. rozpatrzył sprawozdanie technicznej rady kolejowej o projekcie budowy dworca centralnego w Warszawie. P. minister zatwierdził szkieletowy projekt dworca i przyjął jeden z trzech wariantów rozplanowania placu przed dworcem centralnym u zbiegu ulic Marszałkowskiej i Alei Jerozolimskich. Zatwierdził projekt oparty jest na całkowitym pokryciu placu w odróżnieniu od dwóch innych projektów, przewidujących pozostawienie otworów tunelowych. Koszt pokrycia tych otworów poniesie zarząd miasta Warszawy. Ponadto p. minister polecił opracowanie takiego planu zabudowania północnej części dworca centralnego od ulicy Chmielnej, aby w przyszłości magistrat mógł przedłużyć ulicę Zielną. Decyzja pana ministra Kühna, niezależnie jest od pertraktacji władz kolejowych z samorządem Warszawy co do pewnych szczegółów budowy dworca i ma na celu niewstrzymywanie prac przy przebudowie warszawskiego węzła kolejowego.

Odpowiedzi redakcji.

Członek kasy pośmiertnej. Korespondencie Pana wyzyskamy, o ile otrzymamy dodatkowo od niego oświadczenie takiej organizacji lub deklarację szeregu osób, solidaryzujących się z wywodami Pana.

Związek Uchodźców Śląskich. Iłża Katowice-Centrum. Pismo Panów nie zostało zaopiniowane przez redakcję, a czytelnicy nie powinniśmy go wykorzystywać.

Wiadomości rolnicze.

Ważne dla pszczelarzy.

W styczniu br. odbyło się w Rybniku walne zebranie Związku Pszczel. Śl., na którym wybrano zarząd w składzie: prezes — kierownik szkoły p. Marzhanek w Czerwowie, sekretarz — p. Sowa i skarbnik p. Skocz w Łg. Kuźni. — Wskazano sprawy, dotyczące pszczelnictwa należy skierować do sekret. p. Sowy w Rybniku, ul. św. Antoniego 15.

Równocześnie prosimy wszystkich o nadesłanie następujących danych: ile rolni zimowano w roku 1929-30 w ulach ramkowych, ile w ulach nieruchomych, ile rolni otrzymywano w roku 1930, z tego, ile rolni obsadzono, ile miodu wybrano, ile cukru zakupiono do zimowania. Prosimy o nadesłanie powyższych danych możliwie jak naj-szybciej. Statystyka ta posłuży Główn. Zarządowi do uzyskania sprzętów, potrzebnych każdemu pszczelarzowi.

Dalej zwracamy pszczelarzom uwagę na ważność ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilno-prawnej, to znaczy poszkodowania przez pszczoły osób trzecich wzgl. cudzej własności, bycia etc. Warunki ubezpieczenia są bardzo dogodne. Zgłoszenia przyjmuje sekretarz p. Sowa w Rybniku, ul. św. Antoniego 15.

Kronika rolnicza.

Z życia kółka rolniczego w Kopalnicach. Kółko rolnicze, które na terenie tutejszej gminy

istnieje od dwu lat powoli, aczkolwiek stale się rozwija, brak natomiast głębszego zrozumienia potrzeby organizacji rolniczej daje się odczuwać właśnie w sferach rolniczych. 25. stycznia br. odbyło się w szkole walne zebranie kółka, na którym oprócz szeregu spraw organizacyjnych, p. referent Mikolajczyk z Katowic wygłosił interesujący wykład p. t. „Jak gospodarować przy obecnym kryzysie rolniczym”. Wybrano też nowy zarząd na rok 1931, w skład którego weszli pp.: Penczek Jan, naczelnik gminy — przewodniczący, Koń Franciszek, rolnik — zastępca przewodniczącego, Jarończyk Aleksander, kierownik szkoły — sekretarz, Markiel Stanisław, nauczyciel — zast. sekretarza i Wiskolek Matysz, rolnik — skarbnik. Rolnicy popierają rolnictwo przez przystępowanie do kółek rolniczych!

Obecny.

Majtki do wykupienia z rak niemieckich. Związek Obrony Kresów Zachodnich (Poznań, ul. Fredry 7) komunikuje, że są do wykupienia z rak niemieckich następujące obiekty: w powiecie ostrowskim 4 morgi ziemi wraz z zabudowaniami, wartości bez inwentarza 4.500 zł., z inwentarzem 6.000 zł., w powiecie chodzieskim gospodarstwo rolne 110 morgów, w tem 32 morgi łąk z zabudowaniami, wartość 50.000 zł.; cegielnia parowa w powiecie chodzieskim z produkcją roczną do 20.000 sztuk cegieł — cena 230.000 zł. Adresy: wymienionych obiektów wskaże Z. O. K. Z. w Poznaniu.

Czego nam jeszcze brakuje?

Prośba ogrodnictwa śląskiego.

Katowice, 6 lutego.

Polska, odebrawszy swą część Śląska piastowskiego, nie zapomniała o potrzebach ludności tutaj zamieszkałej i utworzyła liczne urzędy i instytucje, szkoły i t. d., do jakich ludność była przyzwyczajona i do jakich posiadała prawa. Mamy więc Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Spółki Brackie, Izby Handlowe, Rzemieślnicze i Rolnicze, Muzea, Szkoły, Konserwatoria Muzyczne itd. W wielu tych urzędach brakuje tylko jeszcze jeden czynnik: Zawodowa Szkoła Ogrodnicza, która została w Prosku poza kordonem. Polska, która założyła już szkoły rolnicze w Cieszynie, Międzywiciu (męską i żeńską), Starej Wsi, Rybniku i Tarnowskich Górach oraz Strumieniu, nie zapomni o ogrodnictwie i da mu upragnioną szkołę ogrodniczą dla ogrodników zawodowych. O to proszą polscy ogrodnicy zawodowi naszej dzielnicy. — Potrzebę tej szkoły właśnie na Śląsku uzasadnia fakt, że Śląsk i sąsiednie Zagłębie Dąbrowskie są największymi konsumentami owoców ogrodnictwa. Drobne rolnictwo, okalające wieńcem obwody przemysłowe lub wtłoczone już w ramy przemysłu, przejść musi sferę rzeczy do spraw ogrodniczych. A jest tych karłowatych gospodarstw około 18 000. Już dziś liczne — po podziale Śląska powstałe lub rozbudowane zakłady ogrodnictwa zatrudniają setki ludzi, którym nie mogą zapewnić dostatecznej nauki teoretycznej. Kursy ogrodnicze nie potrafią zapchać tej luki, jaka jest brak szkoły ogrodniczej. Luki tej nie wypełnił Strumień, który nie jest właściwą szkołą ogrodniczą. Lukę tę

wypełnić może tylko trzyletnia zawodowa szkoła ogrodnicza typu niższego. Szkoła taka wyposażona w najnowocześniejsze urządzenia wzorowe, staćby się mogła wzorem innych szkół ogrodniczych w Polsce. Frekwencje miałyby zgóry zapewnione, zwłaszcza, o ileby na jej czele stanął nie rolnik — ogrodnik zawodowy. Obok swego właściwego przeznaczenia — trzyletnia nauka ogrodnictwa, — mogłaby Szkoła Ogrodnicza prowadzić odrębne jednoroczne kursy uprawy jarzyn dla rolników, jednoroczne kursy sadownicze, kursy konserwacji żywności dla Województwa Śląskiego, które w przyszłości stanie się województwem przemysłowo-ogrodniczym. Do niedawna zbyt mało zwracano uwagi na potrzeby ogrodnictwa. Dopiero po odcieciu stery Śląska przez obecnego Wojewodę, zaznaczyć się dało życiwe ustosunkowanie się ogólna, a w pierwszej linii władz, do tego zawodu. Jednak jak dotychczas ogrodnictwo musi ciągle jeszcze o swą emancypację walczyć: emancypację z pod wpływów rozbudowujących się i paraliżujących najlepsze intencje ogrodnictwa zawodowego. Pierwszym krokiem do zupełnej emancypacji ogrodnictwa śląskiego będzie założenie trzyletniej niższej zawodowej szkoły ogrodniczej na Śląsku.

Zawodowi ogrodnicy śląscy wszelkich działów zwracają się na Śląsku do Pana Wojewody i Władz Wojewódzkich z gorącą prośbą o założenie na pamięćkę plebiscytu: polskiej szkoły ogrodniczej zawodowej dla Śląska.

Z życia towarzystw.

Z życia Z. O. K. Z.

Stare Chełcho pow. Tarn. Góry. Dnia 4 ubm. odbyło się walne zebranie ZOKZ, w obecności delegata zarządu powiatowego p. Niewiedziola. Po zagajeniu przez prezesa p. Szmatocha i wybraniu przewodniczącego zebrania p. Kościelnego prezesa p. Szmatocha złożył sprawozdanie Zarządu. Nauczyciel p. Czernecki złożył sprawozdanie organizacyjne. W dyskusji zabierał głos p. Polak, na którego wniosek udzielono zarządowi absolutorium. Następnie wybrano nowy zarząd w następującym składzie: kier. szk. p. Szmatoch — prezes, p. Polak — wiceprezes, naucz. p. Czernecki — sekretarz, p. Kościelny — zastępca sekretarza, p. Kaluża — skarbnik, pp. Spolda i Cieślak — członkowie komisji rewizyjnej. Delegata na zjazd okręgowy wybrano p. Czerneckiego. W wolnych głosach poruszano sprawę bez robocia.

Katowice-Brynow. Na walnym zebraniu kółka ZOKZ, w dniu 6 ub. m. wybrano prezesem zebrania prezesa zarządu powiatowego p. Kłowińskiego. Sprawozdanie zarządu złożył p. Sławiński. Po udzieleniu Zarządowi absolutorium wybrano nowy zarząd w następującym składzie: p. Sławiński prezes, p. Poloczek wiceprezes, p. Fr. Szoltyński sekretarz, p. W. Mardas zastępca se-

kr tarza, p. J. Suchanek skarbnik, pp. Relnoch i Grzegorzewski członkowie komisji rewizyjnej, p. A. Nowak przewodniczący komisji organizacyjnej. Delegaci na zjazd powiatowy pp. Sławiński, Szoltyński, Poloczek i Nowak. Na zjazd okręgowy p. Sławiński. Następnie prezes p. Kłowiński wygłosił referat o sytuacji gospodarczej w Polsce i Niemczech.

Leszczyny, 11 ub. m. odbyło się w Leszczynach Walne zebranie kółka ZOKZ. Po złożeniu sprawozdania z działalności rocznej i udzieleniu upragnionemu Zarządowi absolutorium wybrano ponownie stary zarząd w następującym składzie: pp. Herman Plecha — prezes, Hopka Ludwik zast. prezesa, Hasy Alojzy sekretarz, Sprud Jan zast. sekretarza, Jelitko Wiktor skarbnik, do komisji rewizyjnej weszli pp.: Hanke i Kurpanik. Po wygłoszeniu referatu przez sekretarza powiatowego ZOKZ, p. Łojka — zebranie zamknięto.

Nowe Chełcho powiat Tarn. Góry. Na walnym zebraniu kółka ZOKZ, w obecności delegatów zarządu powiatowego p. Moczyńskiego i Niewiedziola po złożeniu sprawozdania przez uprzednią zarząd i udzieleniu absolutorium wybrano nowy zarząd w następującym składzie: pp. Sroka prezes, K. Michalik wiceprezes, R. Staszek sekretarz, R. Mitrega zast. sekretarza, J. Hadyk skar-

Radio.

Sobota, dnia 7 lutego 1931 r.

Katowice, 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. 13.10 Komunikat meteorologiczny. 14.30 Przegląd wydawnictw periodycznych. 15.00 Komunikaty gospodarcze. 15.35 Internetezno muzyczne. 15.55 Skrzynka pocztowa radiotelegraficzna. 16.15 Skrzynka pocztowa rozgłośni katowickiej dla dzieci. 16.35 Odczyt z Krakowa p. t. „Ile lat ma ziemia?” 17.00 Nabożeństwo z Ostry Brama w Wilnie. 18.00 Słuchowisko z Warszawy dla dzieci młodszych. 18.30 Koncert z Warszawy dla młodzieży poświęcony: wrocławskości Edwarda Griega. 19.00 Rozmaitości. 19.15 Profesor Władysław Dzigieł. „Ostatni król polski”. 19.40 Prasowy dziennik radiowy. 19.55 Komunikaty Związku Powstańców Polskiej. 20.00 Feljton z Warszawy p. t. „Paniąka z Nieba”. 20.15 Muzyka lekka. 21.45 Transmisja feljtonu z Krynicy. 22.00 Transmisja z Krynicy z międzynarodowych zawodów hokejowych. 22.30 Koncert Chopinowski z Warszawy. 23.00 Komunikat meteorologiczny. 23.15 Muzyka taneczna. 23.45 Komunikaty z międzynarodowych zawodów hokejowych w Krynicy.

Z życia Powst. Śląskich.

Ostrzeżenie.

W ostatnim czasie różne indywidua zbierają na cele naszego Związku fundusze, zwłaszcza wydłużają od firm polskich i niemieckich daty bądź na ogłoszenia, bądź na inne cele.

W razie pojawienia się takich ludzi, nadsyłających nazwy Związku Powstańców Śląskich, prosimy ich oddać w ręce Policji i podać nazwisko danego osobnika do wiadomości publicznej.

Związek Powstańców Śląskich nie odpowiada za żadne transakcje finansowe z osobami, które nie posiadają na to specjalnego upoważnienia Zarządu Głównego, zaopatrzonego w dwa podpisy i pieczęć. Upoważnienia, wysławione przed Nowym Rokiem są nieważne.

Za Zarząd Główny Związku Powstańców Śl.

(—) Jan Lortz, prezes. (—) St. Mastalerz, sekret.

nik. Do komisji rewizyjnej weszli: pp. Wójtowicz, K. Zarzycki i J. Sobawa, do komisji kulturalno-owsławitowej weszli kier. szk. p. Dziurzyński. Delegata na zjazd powiatowy wybrano p. Michałika, na zjazd okręgowy p. Staszaka. Następnie p. Niewiedziol wygłosił przemówienie o zadaniach ZOKZ.

Szczegółowe pow. Rybnik. Na walnym zebraniu kółka ZOKZ, dnia 24 ub. m. po sprawozdaniu uprzedniego zarządu wybrano nowy Zarząd w następującym składzie: pp. F. Mrozek prezes, I. Palenga wiceprezes, J. Jaskiewicz sekretarz, M. Jaskiewiczowa zast. sekretarza, J. Szady skarbnik. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Król, Achetlik i Orzeszek, do komisji kulturalno-owsławitowej p. Jaskiewicz. Delegatami na Zjazd Powiatowy i Okręgowy pp. Mroziak i Jaskiewicz. W wolnych głosach zabierał głos pp.: Kotlorz, Król i delegat zarządu powiatowego p. Łojka. Następnie uchwalono następującą rezolucję: „Wobec brutalnego postąpienia władz niemieckich z lotnikami polskimi, którzy zabłądzili wyładowali w Niemczech, zebrani zakładają protest i wyrażają przekonanie, że Polska powinna w podobny sposób postępować, gdyby lotnik niemiecki znalazł się na terytorium polskim.”

Nowe władze Tow. Polek w Zgodzie.

16 ub. m. odbyło się walne zebranie Tow. Polek pod wezw. św. Jadwigi połączone z gwałdzką, na które przybyła przewodnicząca powiatowa p. Węglarczykówna. Zebranie zgabiła przewodnicząca p. Twardochowa. Po odczytaniu protokołów i złożeniu sprawozdania z działalności dotychczasowego Zarządu przystąpiono do nowych wyborów. Wobec rezygnacji p. Twardochowej wybrano pp.: przewodniczącą Ciesielską Gertrudę, zastępczynią Andersową Julię, sekretarką Szelewką Joannę, zastępczynią Prochotową Franciszką, skarbniczką Doktorową Marię. Ławniczkami pp.: Miłajczakowa, Wiśniewska i Siłwerowa. Komisja rewizyjna: Izydorowa, Świątkowa i Kokotowa. Towarzystwo, które objęło około 70 członkami liczy obecnie 180 członków. W wolnych głosach zabrał głos prezes Zespołu Polskich Stowarzyszeń p. Twardochowa życząc towarzystwu dalszego rozwoju dla dobra tegoż i Ojczyzny. Oficjalną część zakończono i przystąpiono do części gwiazdkowej. Po odczytaniu kolend, przystąpiono do łanania się opłatkiem, poczem była kawa, a w końcu obdarowano skromnie około 60 biednych wdów.

wolności w Katowicach. Na program zabawy złożyły się wiele sensacyjnych niespodzianek, do których w Katowicach niewidzianych. Stroje dowoła. Panie w strojach z materiałów pochodzących z krajowego będą premjowane nagrodami. Podczas zabawy przygrywać będą na zmlane dwie orkiestry. Początek o godz. 20,30 wiecz. Czysty zysk przeznaczony na fundusz kasy pomiatnej.

(—) Nawet okratowane drzwi nie pomogły.

W nocy z 3 na 4 bm. weszli nieznani sprawcy przez wybite szyby w oknie i wyłamanie krat żelaznych w drzwiach do składu rzemieślnika Boldysa Jana w Katowicach przy ul. Mickiewicza 9 i skradli około 3 q wyrobów miedzianych różnego rodzaju, wartości 2000 zł. Ponadto sprawcy uszkodzili kasę podreżną, z której skradli kilkanaście złotych w bilionie.

(—) P. Maria Ciesiolkowska

w związku z naszą notatką z przed kilku dni p. t. „Wyrzucić ją za drzwi” zjawila się w naszej redakcji, wyjaśniając, że zarzuty, poczynione jej, nie mogą się do niej odnosić, gdyż wcale nie odwiedza ona biur i nie szantażuje urzędników. Ponadto p. Ciesiolkowska oświadcza, że męża nie ma i nie miała, wobec czego wiadomość, mówiąca o wypaleniu przez nią oczu mężowi, nie odpowiada prawdzie.

KAWA

Delikatesy

Wina

Spirytualje

3 Katowickiego.

(K) „Bietem Polskie” w Mysłowicach odegrane 2. bm. przez młodzież zakładu oświeceniowego, spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności. Niestety sala zakładu, mimo swych dużych rozmiarów okazała się za małą, aby pomieścić wszystkich, którzy chcieli być na przedstawieniu. By tym wszystkim, którzy nie mogli dostać się na salę, dać możność zobaczenia sztuki, jako też tym, którzy z powodu choroby nie mogli dostatecznie widzieć, przedstawienie zostanie powtórzone w najbliższą niedzielę, dnia 8. bm. dwa razy: o godz. 14 dla młodzieży po cenach zniżonych (po jeden i dwa zł.), o godz. 18 dla dorosłych (po dwa i trzy złote). Zawiadamia się, że bilety w na miejscu stojące nie będzie się sprzedawać, ale tylko siedzące (krzesła).

(K) Bal pod „Dwiema Lipami” w Siemianowicach urządził tow. mand. i wycz. „Jaskółka” dnia 7. b. m.

(K) Nikt nie wie, czyli to zwłoki są.

4. bm. w lesie Gieschego w Załęskiej Hałdzie znaleziono wiszące zwłoki nieznanego dożyłacz mężczyzny, u którego oprócz odcinka płuca do kina w Król. Hucie, nie znaleziono żadnych innych dokumentów. Denat może mieć lat około 24, twarz podłużna, chorowita, włosy ciemno-blond, ubrany w garnitur marynarski w granatowy, bez płaszcza. swetr szary w brązowe kratki, trzewiki czarne sznurowane. Dochodzenia celem ustalenia nazwiska denata i przyczyny pozbawienia się życia, w toku.

(K) Wolął śmierć, niż ustawiczne zatargi z rodzicami

4. bm. o godz. 23.24 na szlaku kolejowym Boguciec - Siemianowice obok kamienia kilometrowego 189.8 rzucił się pod nadjeżdżający pociąg osobowy uczeń kniepliki, Ziaja Teodor z Siemianowic i poniósł śmierć na miejscu. Na podstawie listów pośmiętnych, znalezionych przy denacie, stwierdzono, iż popełnił on samobójstwo z powodu ciągłych kłótni z rodzicami. Zwłoki oddano do kosciny szpitala miejskiego w Katowicach.

(K) „Przykładni” lokatorzy zamieszkuja ten dom.

4. bm. o godzinie 20 powstała bójka pomiędzy lokatorami realności przy ul. Kilińskiego Nr. 6 w Różdzieniu w Koniecznym Janem, maszynista kopalni myśln. Markiejką Thimaseem, robotnikiem i Jurczukową Marią, w trakcie której Konieczny wystrzelił trzykrotnie z rewolwora rańca jednego strzałem robotnika Markiejkę Tomasz w lewą nogę powyżej kostki i dwoma strzałami w prawą rękę Jurczukową Marię. Rannych oddano do szpitala hutniczego w Różdzieniu a na spawcę przytrzymano. Rewolwer na który Konieczny nie posiadał zezwolenia, zakwestionowano.

3 Królewskiej Huty.

(=) Pollejan z Król. Huty skazany na dwa miesiące więzienia.

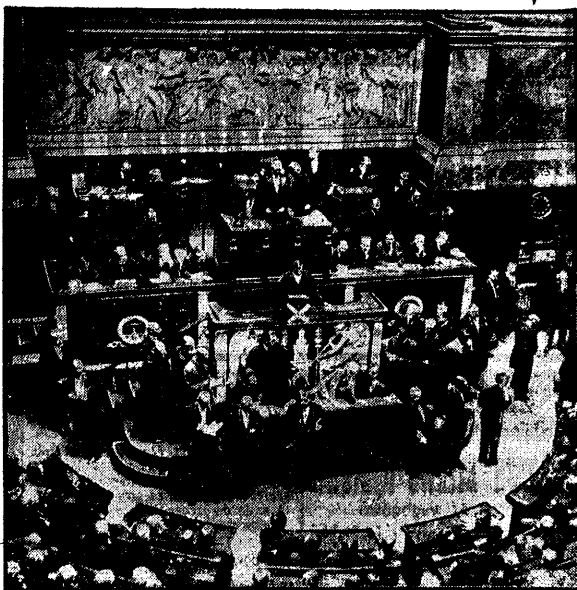
W sądzie okręgowym w Katowicach odbyła się onegdaj z oskarżenia prokuratora rozprawa przeciwko Pawłowi Kośmiderowi, posterunkowemu pol. państw. w Król. Hucie, który prowa-

Ostrożnie z niemieckimi ofertami małżeńskimi.

W ostatnich dniach pojawiły się na terenie całej Polski oferty, skierowane do osób prywatnych przez biuro stręczenia małżeństw „Atlas-Revue — Atlas-Union” w Hamburgu. Jakkolwiek z punktu widzenia przepisów niemieckich biuro to jest procedurą legalnym, jednak z charakteru rozsyłanych ofert należy wnosić, że przedewszystkiem zabiega ono o pozyskanie jak największej ilości reflektantów do stanu małżeńskiego, którzy następnie wpłacają

stałe składki. Po pewnym czasie przekonują się, że biuro nie posiada odpowiednich dla nich kandydatów względnie kandydatek, przestają wpłacać składki, jednak sum wpłaconych uprzednio zpowrotem już nie otrzymują.

Wobec powyższego komenda główna policji państwowej ostrzega przed zawieraniem tego rodzaju umów z biurami stręczenia małżeństw, które mają na celu przede wszystkim swój zysk materialny.

Nowy prawicowy rząd Laval uzyskał — jak wiadomo — 54 głosów większości, to jest więcej, niż liczyli sami nawet przyjaciele nowego premiera, których sporo liczy także wśród radykatów, iż wszakże w myśli wytycznych ster kierowniczych (masonerji) głosowali zwarcie przeciw. Liczyć się wobec tego należy z dłuższym życiem tego rządu, zwanego gabinetem Tardieu pod zwierzchnictwem — Laval. — Na obrazku premier Laval (X), wygłaszający „swą” mowę programową, za nim prezydent Lavy Bouissou.

dząc auto osobowe dnia 2 grudnia 1929 roku, na ul. 3 Maja w Katowicach najechał na wóz, ranąc ciężko konia, lekko woźnika i uszkadzając doszczętnie wóz. Liczni świadkowie przesłuchani w sądzie, wykazali, że Kośmider nie przestrzegając przepisów jazdy, jechał z wielką szybkością, co właśnie było przyczyną zdarzenia. Kośmider skazany został na dwa miesiące więzienia z zawieszeniem kasy na 2 lata.

(=) Podczas zabawy.

Podczas zabawy tanecznej w sali kasyna kop. „Król” w Król. Hucie skradziono Gólkowskiemu płaszczy i szal wartości 280 zł.

(=) Dostał ataku.

Niemni wypadek zdarzył się onegdaj w Kr. Hucie w czasie wypłacania zasiłków w Funduszu Bezrobocia. Wśród oczekujących w kolejkach na zasilek zaślubił nagle W. ncenty Wieczorek, który doznał wstrząsu i ataku epileptycznego. W stanie groźnym odwieziono go do szpitala.

3 Świętochłowickiego.

(S) Wykład Tow. Kasyna w Chropaczowie odbędzie się 7. bm. o godzinie 19 w lokalu Czytelni Ludowej w szkole I. Goście mile widziani.

3 Pszczyńskiego.

(P) Budżetowe posiedzenie Rady miasta Pszczyzny

odbędzie się dnia 9. bm. o godz. 17. Budżet przewiduje w dochodach wydatkach zwyczajnych kwotę 549 500 zł. Główna rubryka dochodów, bo 312.600 zł, daje udział w podatkach państwowych, które obciążają podatnika. Z wydatków preliminarz budżetu na administrację 114.857 zł., na spłatę długów 91.895 zł., na drogi i place 30.000 zł., na oświatę 155.767 zł., w tem na szkolnictwo powszechne 26.280 zł., na gimnazjum żeńskie 107.400 zł., na subwencje 2.950 zł., na zdrowie publiczne 8.710 zł., na opiekę społeczną 57.850 zł., na bezpieczeństwo publiczne 51.471 zł. Osobno zestawione są budżety zakładów miejskich, a to gazowni miejskiej w dochodach i wydatkach 85.000 zł., w wodociągach miejskich 46.706 zł., łaźni miejskiej 10.650 zł., z niedoborem 6400 zł., rzeźni miejskiej w dochodach i wydatkach po 30.800 zł. Oprócz budżetu są na porządku dziennym i inne sprawy, które wymagać będą dłuższego rozpatrzenia.

Palais Flank

Obiady Flanka
zniżone na zł 3,—
Ogólna zniżka cen wieczorowych.

Karnawałowy kącik.

Zabawa dziecięca Prywatnej Szkoły Powszechnej im. św. Jadwigi w Katowicach.

Zapobiegliwie i stojące na wysokości zadania kierownictwo katowickiej Prywatnej Szkoły Powszechnej imienia św. Jadwigi (dyrektorka p. Firlusowa) — nie zaniebując żadnej okoliczności, która by szary dzień wysiłku naukowego powierzono sobie do wychowania działu — mogła rozstrząsnąć i trud szkolny uczynić lżejszym, a więc i miłym. Ta dbałość kierownictwa szkoły o stan psychiczny działu szkolnej zastrzeżenie ze wszechmiar na uznanie i podziękę.

Nie tak dawno byliśmy świadkami serdecznego i nad wyraz miłego przebiegu tradycyjnej dla szkoły polskiej na Śląsku uroczystości św. Mikołaja — a oto dnia wczorajszego Sala Powstańców ponownie rozbrzmiewała bezstronnie śmiechem działu wspomniany wyżej szkoły, sproszniony przez kierownictwo — wraz z rodzicami — na karnawałową zabawę dziecięcą. Jakkolwiek zaproszenia głosili, że stroje są dowolne, rozstrzeżenie matki uczyniły wiele, bardzo wiele, by radość dzieci wczas panowania księcia Karnawału była całkowita, pełna. Sala bowiem — efektownie przybrana — gościła nie tylko przedstawicieli i przedstawicieli orszaku ludzkiego wszelkiej nacji i stanów, ale również postacie ze świata bajek.

Po smacznie spożytym podwieczorku rozpoczęto tans polonezem, którego wiedli Ludwi Bydliński i Janinka Hlondówna. Za to — jak malowanie — „krakowską parka” posuwistym krokiem sunął ulan z czasów Księstwa Warszawskiego z urzędową kula wianieczka, następnie górnik Śląski z nie mniej urodziwą góralką, a dalej postępował „marsowatami” obliczu szlachę ze szlachką. Za czołową tą grupą w barwnym korowodzie prowadził, z napuszoną minką, krasnoludkowie — Czerwone Kapturki, pażowice — Świtezianki, ulani — krakowianeczki i cyganieczki; dziesięcioletni blizujący diademem maharadza łaskawie udzielił swego „poteżnego” ramienia niemniej od niego dumnej Hiszpance i t. d. w nieskończoność barw i poniosły.

Skończył się polonez, ustąpiwszy miejsca oryginalnym w ponułej popisom tanecznym układu baletnistki prof. Słiwskiego. A więc poszły w taniec pszczyńki i jaskółki. Świtezianki i niedźwiedź niezgrabny a zabawny — a wszystko tak pięknie w wykonaniu, że rodzicom dusza rości. Nie było też końca oklaskom. Programu tej zabawy karnawałowej w miniaturze dopełniła loteria, koło szczęścia i inne niespodzianki.

A kiedy skończonym melodijom orkiestry 73 p. nastął koniec i działwa jęła opuszczać progi „sali balowej” — twarzący promieniami pełnią radości życia i wesele, objawów tak rzadkich w środowisku dzieci miasta przemysłowego. Niech to będzie podzięką za poświęcenie trudny przed kierownictwo szkoły: około zorganizowania tak udanej imprezy okolicznościowej.

3 Tarnogórskiego.

(T) Kontrola kart kwitowych.

W obecnym czasie przeprowadza placówką kontroli Zakładu Ubezpieczeń w Tarn. Górach kontrole w wszystkich zakładach przemysłowych, składach itp. W interesie samych pracowników leży, by karty kwitowe itp. znajdowały się w należytym porządku, gdyż w razie stwierdzenia nieścisłości itp. winni podlegają surowym karom.

(T) Kontrola bezrobotnych w Radzionkowie odbywa się odad w poniedziałki i czwartki od godz. 9—11 w lokalu p. Tyczi. Dotychczas odbywała się kontrola w środy i soboty co ze względu technicznych zmianiono. Zwraca się na powyższe uwagę wszystkim bezrobotnym.

(T) Z urzędu stanu cywilnego.

W czasie od 22. do 29. I. zgłoszono w tutejszym urzędzie stanu cywilnego 14 urodzeń, 8 zgonów.

(T) Z kroniki szmuglerskiej.

W ostatnim czasie przeprowadzała straż graniczna w Tarn. Górach i Radzionkowie rewizję

(P) „Wieczornice”, połączone z przedstawieniem teatralnym „Błogosławieństwo Matki”, dramatu z 3. a współczesnego w 3 aktach, urządził 8. bm. w sali Polskiego Donu Ludowego Towarzystwo śpiewu „Lutnia” w Pszczynie. Po przedstawieniu zabawa taneczna.

(P) „Zemsta Cyganki” w Piotrowicach.

8. bm. o godz. 18 na sali p. Kramzowej w Piotrowicach odegrał amatorzy tow. śpiewu „Kochusko” z Brynowa przedstawienie amatorskie w 5 aktach p. t. „Zemsta Cyganki”.

4 Rybnickiego.

(R) „Opłatek” strzelecki w Wilczy Dolnej.

Związek Strzelecki w Wilczy Dolnej obchodził 2. bm. piękną uroczystość „Opłatek”. Przy zastawionych stołach zgromadziła się brać strzelecka, do której przemówił kierownik szkoły i komendant Zw. Strz. p. Mazurek, składając strzelcom życzenia. Po kolacji wybrano prezesa honorowego p. Seiferta, naczelnika gminy. Następnie przy dźwiękach muzyki puszczono się w tanie. Na miłej zabawie i pogawędkach spędzono czas do późnego wieczora.

(R) Zemsta na krótkich nogach chodzi.

Niejak Siuster z Mokrego stanął 30 stycznia br. przed sądem w Mikołowie oskarżony za oszczerstwo naczelnika gminy Siedlaczka. Siuster chcąc się zemścić na p. Siedlaczku, pisał różne niepoprawne brednie do Województwa i Dyrekcji Kolei, gdzie p. Siedlaczek jest zatrudniony w charakterze st. asesora. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy zasądził Siustera na 20 dni więzienia wzgl. 100 zł. grzywny.

(R) „Der Oberschlesische Kurier” daje zadośćuczynienie p. Przybyle.

Wyrokiem Sądu Powiatowego w Rybniku odpowiedzialny redaktor „Der Oberschlesische Kurier” p. T. Kroczyk skazany został 27 stycznia br. na grzywnę w kwocie 120 zł., a w razie nieścisłałości na 26 dni więzienia za oszczerstwo zarzuty, poczynione p. Przybyle Wilhelmowi z Wodzisławia, jakoby ten miał dopuścić się z dwoma osobami napadu na pewną grupę Niemców w Wodzisławiu. Przewód sądowy wykazał całkowitą bezzasadność zarzutów, skazując odp. redaktora wspomnianego pisma na powyższą kwotę.

Czy jest Wam do nas za daleko?
To nie powód,
 by nie dać do nas do prania.

Nasze dziewczę „Prania” przyjdzie do Was,
 powierze jej proszę Waszą brudną
 bieliznę; otrzyma ją szybko i czysto
 praną i prasowaną z powrotem. Nasze
 dziewczę „Prania” jest zaopatrzone
 legitymacją.

Jedną próbę uczyni z Was
 naszych stałych i zadowolonych klientów.

Nasze ceny: kołnierzyki . . . . 15—25 gr
 koszule . . . . . 90—110.

Zjednoczone Zakłady Pralni
 Katowice.
 ul. Francuska 10. Telefon 113.

Kino „Union” Mysłowice

Od soboty, dnia 7 lutego r. b.
Przebieg sezonu!

Iwan Petrowicz

w 100% filmie śpiewno-mówionym

Król Paryża

Przepiękne pieśni polskie odśpiewa Helena
 Lipowska primadonna Opery Warszawskiej.

Kino HELIOS Mysłowice

Jack Daugherty

Wrogowie ognia
 Serja I. Szczyt odwagi i bohaterstwa.

Jedyna okazja

MEBLE

sypialnie, jadalnie, pokoje męskie, urządzenia kuchenne i wyroby tapicerskie pierwszorzędnej jakości każdemu bez poręczy ciela na niebawym do tychczas na Górnym Śląsku warunkach płatności poleca

DOM MEBLOWY „HEROS”

Katowice, 3-Maja 23.
 Raty od zł 10 miesięcznie. Za gotówkę 15% rabatu.

KOWALSKINA
USUWA NAJSILNIEJSZE
BÓLE GŁOWY
 FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
 „AP. KOWALSKI” WARSZAWA.

Hemoroidy giną

w 5 do 6 dni bez lekarstwa i operacji,
 56-letnie doświadczenie. Wysyłam przepis za pobraniem pocztow. 6 zł i porto.
 Mam 118 podziękowań.

J. Wierzbowski, Nowe-Pomorz,
 lekarz szpitalny

„MAZUR”

Wpisy na lekcje Mazura przyjmują w poniedziałki i piątki
Krakowskie Konserwatorium Taneczne W. Dolińskiej.
KATOWICE, Sala Wypoczynek

KINO RIALTO KINO

Operetki! Variete! Rewia!

Tragedja brzuchomówcy!

100% obraz mówiony i śpiewany

Wielki Gabbo

W rolach głównych:

Betty Compson - Eryk v. Stroheim.

Początek seansów: 2.30, 4.30, 6.30, 8.45.

Bukowe drzewo opałowe

dostarcza wagonowo
Zarząd dóbr w Jaworzu koło Bielska.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, dnia 7 lutego br. o godz. 12 w poł. będę sprzedawał w komorze sądowej przy ulicy Mikołowskiej nr. 2 najwięcej dającemu za gotówkę:
 1 szafę do rzeczy, 6 krzesel, 2 obrazy krajowe oraz 3 dentki.

Majnusz,

komornik sądowy w Katowicach.
 Tel. 22-28.

OSOB POSZUKUJĄCY

Młodzieniec

lat 20 z czterolatnią praktyką burową, obznajmiony z prowadzeniem rejestratury i ekspedycji, umiejący pisać na maszynie zna się również na maszynach do powielania „Geostetter” z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Pol. Zach. pod „Młodzieniec”.

Maszynistka

lat 17, znająca księgowość (podr. i podr.) oraz korespondencje polskie, pisze biegle na maszynie, pragnie zmienić posadę od 1 lutego l. późniejszą. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Polsk. Zach. pod „stara”.

Sierociniec

im. Dra Mieczyńskiego poszukuje posady uczni dla 2-letnich chłopców wiek lat 15 w warsztatach elektrotechnicznych wulkanizacyjnych lub suszarniach.

Młody elektryk

inżynier, obeznany z instalacją oraz prądami o wysokim napięciu poszukuje posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia pod Nr 3 J F

Astma — bronchitis

zadaje polecającej broszurki
Dr. Malowan I Sko - Gdańsk 124

Mezyczyna

lat 24, nowożeńszy z wojska, szuka laskawego posady. Posiada wykształcenie 5 kl gimnazjalnych. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Pol. Zach. pod „Praca”.

Technik

budowlany, absolwent Szkoły budowlanej z praktyką na budowie i w biurze, poszukuje posady. Zgłoszenia do „Polski Zachodniej” pod „Sizak”.

Baran Marian.

Franciszek, ur. 8. 8. 1911 r. zgubił świadectwo szkolne klasy I-iej z roku 1923-1924, wydane przez Gimnazjum Państw. Męskie im. Bolesława

Prusa w Sosnowcu, które unieważnia.

Matrymonialne

W tym karnale stanie na ślubnym kobiercu 1321 par skojarzonych bezpłatnie przez największe biuro matrymonialne „Głos Serca”. Stanisławów Słowackiego nr 20. Posiadamy tys.ace partii do wyboru. Podaje dane i życzenia, załatwuje zloty znaczkami na porto.

MOŻE

Do 600 złotych miesięcznie posłaniem zarobić może każdy! Nieprzewidywalnie swych zać, załącz zloty znaczkami otrzymasz numer okazowy i warunki współpracy „Głos Serca”. Stanisławów Słowackiego

Dnia 7-go lutego urzędu
Kawiarnia „Atlantic”
 w Katowicach ul. Mickiewicza 8

Doroczny BAL KARNAWAŁOWY

z uroczalnym programem. Słynna orkiestra koncertowo-jazzbandowa pod batutą znakomitego pianisty

p. Józefa Wilnera

Ceny przystępne. Początek o godz. 22-giej
 Tańce do rana. Wstęp zł. 3.—
 Prosimy o wcześniejsze zamówienie stolików.

Kino dźwiękowe „Helios” Szopienice

Do poniedziałku dnia 9-go lutego

Parada Miłości

w rol. głów.

Maurice Chevalier
Jeanette Mc. Donald
Lupino Lane
Lillian Roth

Ogłoszenie.

Urząd Celný w Chorzowie podaje do publicznej wiadomości, że w dniach 16 i 17 lutego br. począwszy od godz. 10-iej sprzedawać będzie w magazynie Urzędu w drodze publicznej licytacji towary skonfiskowane.

Chorzów, dnia 4 lutego 1931 r.

Kierownik Urzędu

(—) Z. Kuć, insp. celny

Ignacy Cypres

KRAKÓW, ul. Szewska L. 13 P. Z.

wysyła mandoliny włoskie po 25 do 30 zł; skrzypce włoskie ze smyczką 22 zł. Harmonie z regist. 29 zł. Wiedeńskie 1-4-5-dowe 38 zł. 2-4-5-dowe 33 zł. Klarnety „klap.” 35 zł. 10-klap 45 zł. 12-klap. 51 zł. Nikloty „Ge Roskop” patent z tanc. 13 zł. Nikloty plastikowe zegarek styln. marki Emma 22 zł. brzytwa po 6 i 10 zł. maszynki do włosów 10 i 14 zł. wysyła za pobraniem. Cennik ilustrowany zegarków i instrumentów muzycznych darmo i płaćnie.

UŻYWAJ „GRANULKI RUSSYANA”

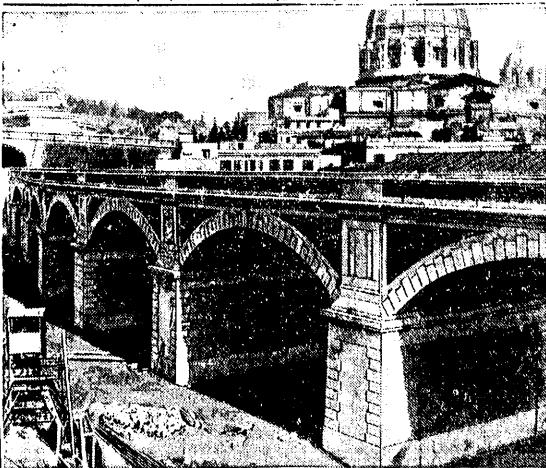
ZNANY NIEZAWODNY
 ŚRODEK OD
**KASZLU
 DUSZNOŚCI
 I CHRYPKI**
 FABRYKA CHEM. FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI” WARSZAWA

Sok Czosnkowy

Ładne lekarstwo
 to żaden tajemniczy środek!

Niesfalszowany produkt natury, od dawna ceniony jako środek skuteczny. Zapobiegł zwapniań krwi i usuwa zaburzenia przemiany materii. Sok czosnkowy Dr. CASPAREGO sprzyja trawieniu, wydziela z organizmu szkodliwe substancje trujące i działa odświeżająco i wzmacniająco na cały organizm. 1 buteleka 7-zł. 3 buteleki 18-zł.

Dr. Caspary i Ska, Gdańsk, Oddz. 164

Watykan otrzymują obecnie własną kolej żelazną. Celem połączenia jej z siecią kolei włoskich zbudowano wiadukt i tunel, którego otwór widnieje z lewej strony wągłbi naszego obrazku.